



## **SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO**

TOIMINTAKERTOMUS 2012

## SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO

Suomen käsityön museo on käsityön ja käsiteollisuuden valtakunnallinen erikoismuseo - ihmisten ja tiedon kohtauspaikka.

Museossa on myös kaksi erikoisosastoa: Suomen kansallispukukeskus sekä Konservointikeskus.

### **Suomen käsityön museo ja Suomen kansallispukukeskus**

Toimisto:

Kilpisenkatu 12, 40100 Jyväskylä,  
puh.014- 266 4380

E-mail: [craftmuseum@jkl.fi](mailto:craftmuseum@jkl.fi)

E-mail: [etunimi.sukunimi@jkl.fi](mailto:etunimi.sukunimi@jkl.fi)

<http://www.craftmuseum.fi> ja [www.kansallispukukeskus.fi](http://www.kansallispukukeskus.fi)

Näyttelyt:

Kauppakatu 25, 40100 Jyväskylä

### **Konservointikeskus**

Salmirannantie 3, 40520 Jyväskylä,  
puh. 014-266 4383

E-mail: [konservointikeskus@jkl.fi](mailto:konservointikeskus@jkl.fi)

[www.konservointikeskus.fi](http://www.konservointikeskus.fi)

Toimitus: Simo Kotilainen

## SISÄLLYSLUETTELO

LUKIJALLE.....	4
1. MENNEISYYS.....	5
2. ERIKOISMUSEOTOIMINTA .....	5
3. NÄYTTELYT .....	6
4. MUSEOKASVATUS ON YLEISÖTYÖTÄ.....	13
5. KOKOELMAT .....	18
6. SUOMEN KANSALLISPUKUKESKUS.....	23
7. KONSERVOINTIKESKUS.....	27
8. PROJEKTIT, TUTKIMUKSET JA JULKAISUT .....	29
9. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI.....	34
10. MUSEO JA YLEISÖ .....	36
11. TAPAHTUMAT .....	37
12. MUSEOKAUPPA.....	38
13. HALLINTO.....	41
14. HENKILÖSTÖ .....	41
15. JÄSENYEDET .....	43
16. TILAT .....	43
17. TALOUS.....	45

## LUKIJALLE

Muutamia vuosia jatkuneiden Jyväskylän kaupungin säästötoimenpiteiden jälkeen kuluneena vuonna museon toimintamäärärahat pysyivät vuoden 2011 tasolla, vaikka museon saamassa valtiosuudessa olikin pieni lasku. Museotoiminnalle oli edelleen erityisen tärkeä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä 175 000 € harkinnanvarainen avustus. Toimintavuonna saatettiin loppuun monia erilaisilla rahoituksilla toteutettuja projekteja tai hankkeita esim. Kukako ja Poron jäljillä sivustot. Jyväskylän museopalveluiden pedagoginen strategia vuoteen 2016 valmistui.

Suomen käsityön museon ja Suomen kansallispukukeskuksen kävijämäärä pysyi varsin hyvänä vaikka pientä laskua edellisiin vuosiin tapahtuikin. Museossa vieraili vuonna 2012 yhteensä 33970 kävijää (vuonna 2011 33681 ja vuonna 2010 36 701 kävijää). Kävijämäärän pienenemiseen voi olla syynä se, että päänäyttelyiden määrä/vuosi on vähentynyt kahteen. Lisäksi museon perusnäyttelyt olivat nyt kesällä pitkään suljettuina vesivahingon vuoksi ja koko museo tammikuun alussa suljettuna museokaupan ja infopisteen uusimisen vuoksi.

Kaikkiaan museossa oli esillä kertomusvuonna 22 näyttelyä. Vuoden molemmat päänäyttelyt olivat museon omaa tuotantoa. Vuoden suosituin näyttely oli Sormenjalkia, kuvataiteilija Anu Tuomisen näyttely, joka saavutti 15880 kävijää. World Design Capital Helsinki 2012 -kokonaisuuteen liittyneessä NowHere Finland 2012 -näyttelyssä oli 8359 kävijää. NowHere Finland 2012 -näyttely toteutettiin Taiteen keskustoimikunnan sekä kaikkien alueellisten taide-toimikuntien yhteistyöprojektina ja rahoittamana. Kiertäväksi suunniteltu NowHere Finland 2012 näyttely oli esillä myös Savonlinnassa, Lahdessa ja Madridissa. Muistettava on myös museon tuottamien kiertonäyttelyiden kävijämäärä museon ulkopuolella, sillä niissä kävi yli 58 000 vierailijaa.

Näyttelyihin kävi tutustumassa vuoden aikana 342 ryhmää (287 ryhmää vuonna 2011). Museo on myös merkittävä käyntikohde lapsille ja nuorille: koululaisryhmiä ryhmistä oli 146 (vuonna 2011: 85) ja opiskelijaryhmiä 92 (vuonna 2011: 78). Museon yleisötilaisuuksissa kävi vuonna 2012 yhteensä 9245 kävijää (vuonna 2011: 10 239).

Toimintavuonna kiinnitettiin huomiota palvelumuotoiluun, toteutettiin monia asiakaskyselyitä ja museon asiakasraati perustettiin, myös museokauppa uudistui. Vuoden tapahtumatarjonta oli runsasta ja Kansallispukukeskus järjesti kansainvälisen alansa seminaarin Suomessa.

Verkkosivustot ja sähköiset palvelut sekä perinteinen tietopalvelu ovat edelleen tärkeä osa museon toimintoja. Tietopalvelukontakteja museon eri toimintoihin tai toimipisteisiin oli vuoden aikana kaikkiaan 46 908. Museon omia verkossa olevia museon esine, arkisto ym. tietokantoja käytti kertomusvuonna noin 3803 käyttäjää.

Loppuvuoden museon henkilökuntaa työllisti Jyväskylän pääkirjastotaloa koskevan hankesuunnitelman valmistelu. Suunnitelmassa tutkittiin mahdollisuuksia sijoittaa Jyväskylän taidemuseon ja Suomen käsityön museon näyttelytilat pääkirjastotaloon. Suunnitelman toteuttamisesta ei ole päätöksiä.

Simo Kotilainen

## 1. MENNEISYYS

Keisarillinen senaatti teki päätöksen museon perustamisesta 14.12.1888. Käsityön museo toimi vuosina 1890 -1908 Helsingissä Taideteollisuusmuseon yhteydessä ja Suomen Taide-teollisuusyhdistyksen alaisuudessa. Puutyönopettaja Vera Hjelt osti ensimmäiset 619 esinettä kokoelmiin Pariisiin maailmannäyttelystä vuonna 1889. Kokoelmia kartutettiin vuoteen 1906 asti pääasiassa ulkomaisilla esineillä ja työvälineillä.

Vuonna 1908 museo siirtyi Valtion kotiteollisuustoimiston hallintaan ja 1910 -1920 -luvuilla Valtion kotiteollisuusmuseolla, kuten museota siihen aikaan kutsuttiin, oli omat näyttelytilat ja kirjasto. Kotiteollisuustoimiston tilanpuutteen vuoksi museon esineet siirtyivät uudelleen Taideteollisuusmuseoon vuosiksi 1928 -1933. Varastoituna esineet olivat vuoteen 1982 asti muutamaa kokoelmista koottua näyttelyä lukuun ottamatta.

Museo avattiin uudelleen yleisölle Jyväskylässä 10.6.1983 nimellä Suomen kotiteollisuusmu-seo ja sen ylläpitäjiksi tulivat Jyväskylän kaupunki ja opetusministeriö. Vuonna 1992 museon yhteyteen perustettiin Suomen kansallispukukeskus ja saman vuoden lopussa museo nimet-tiin viiden ensimmäisen museon joukossa valtakunnalliseksi erikoismuseoksi. Konservointi-keskus siirtyi museon hallintaan vuonna 1995. Museon nimi muutettiin Suomen käsityön mu-seoksi 1.1.1997 alkaen. Näin palattiin museon alkuperäiseen nimeen. Kesällä 2000 museo aloitti toimintansa peruskorjatuissa tiloissa keskellä kaupunkia.

## 2. ERIKOISMUSEOTOIMINTA

Suomen käsityön museo toimii valtakunnallisena käsityön ja käsiteollisuuden erikoismuseona, jonka tehtäviin kuuluu huolehtia erikoisalansa museokokoelmien valtakunnallisten rekisterien ylläpidosta sekä samaa erikoisalaa edustavien museoiden yhteistyöstä. Erikoismuseoiden tulee perusnäyttelyissään antaa kattava kuva omasta erikoisalastaan, tuottaa alansa näytte-lyitä, myös kiertonäyttelyitä, sekä luoda ja ylläpitää yhteyksiä alan korkeakouluihin ja tutki-muslaitoksiin ja alalla toimiviin yhdistyksiin ja järjestöihin. Lisäksi museoiden tulee luoda kan-sainvälisiä yhteyksiä ja seurata kansainvälistä kehitystä. Museo on saanut toimintaansa ope-tusministeriöltä harkinnanvaraista yleisavustusta 175 000 euroa. Avustus sisältää myös rahoi-tusta Suomen kansallispukukeskuksen ja Konservointikeskuksen valtakunnalliseen toimin-taan.

Museoviraston ja Suomen käsityön museon välisissä neuvotteluissa lokakuussa 2011 sovittiin museon valtakunnallisesta toiminnasta vuosina 2012- 2014. Painopisteiksi tulivat kansallispu-kualan toimijoiden verkoston kehittäminen ja kansallispukutietouden edistäminen, valtakun-nallinen tallennus- ja kokoelmayhteistyö TAKO -hankkeen osana, palveluiden kehittäminen asiakashallinnan, asiakaspalvelun ja vuorovaikutteisuuden näkökulmasta sekä asiantuntijuu-den välittäminen valtakunnallisesti (koulutus, konsultointi ja muut asiantuntijatehtävät).

Suomen käsityön museon valtakunnallista vaikuttavuutta on lisännyt museon näyttelyiden kierrättäminen Suomessa ja ulkomailla, näyttelyissä on ollut yli 40 000 kävijää. Myös museon toteuttamat salkkunäyttelyt ovat kiertäneet aktiivisesti.

Museon, Konservointikeskuksen ja Kansallispuukokeskuksen tietopalvelut toimivat valtakunnallisesti. Museolla on vapaassa Internetkäytössä yli 75 000 viitettä seitsemässä oman alansa eri tietokannassa: alan tutkimukset, bibliografiat ja arkistot, kansallispuvut sekä museon kirjasto ja esine- ja valokuvakokoelmat. Tietokantoja käytti vuoden aikana noin 3 803 kävijää ja museon eri yksiköiden verkkosivustojen etusivuilla oli vuoden aikana 44 896 kävijää.

Yhteensä tietopalvelukontakteja museon eri toimintoihin tai toimipisteisiin oli vuoden aikana kaikkiaan 46 908.

Museon, Suomen kansallispuukokeskuksen ja Konservointikeskuksen henkilökunta on konsultoinut muita museoita ja yhteisöjä museoammattillisissa kysymyksissä sekä mm. Polydoc -ohjelman käyttöön liittyvissä kysymyksissä.

### **3. NÄYTTELYT**

#### **Perusnäyttely**

Vuonna 2011 loppuvuodesta perusnäyttelyssä toteutettiin huolto ja kaikki vitriinit ja esineet puhdistettiin. Taloyhtiössä suoritettua viemäriremontin epäonnistuttua keväällä 2012 tuli perusnäyttelyyn viemärivuoto. Siitä johtuen näyttelyssä jouduttiin tekemään mittavat korjaustyöt, joiden ajaksi tehtiin vaativat pölysuojaukset. Osa näyttelyn vitriineistä tyhjennettiin ja purettiin, samoin osa lattiasta purettiin ja seiniä avattiin. Perusnäyttely oli kiinni 21.3.- 24.9.2012 välisen ajan.

Vuoden käsityöläiseksi valittiin neulesuunnittelija Veera Välimäki Karjalohjalta. Välimäki on nykyajan yrittäjä, joka on verrattavissa videopelien tekijöihin: tuotteet leviävät ympäri maailmaa asiaa harrastavien keskuudessa, mutta niiden tekijöistä suuri yleisö ei tiedä mitään. Vuoden käsityöläisen julkistus tapahtui 14.4. Jyväskylän Kädentaidot -messuilla Paviljongissa, koska museon perusnäyttely oli suljettu viemäri vahingon vuoksi. Museo on valinnut vuoden käsityöläisen vuodesta 2008 lähtien. Valinnalla halutaan nostaa esille perinteisestä ajattelusta poikkeavia ammattikäsityöläisiä.

#### **Vaihtuvat näyttelyt**

VUODEN 2012 PÄÄNÄYTTELYT:

#### **NowHere Finland 2012 28.1.- 13.5.2012**

NowHere Finland 2012 -näyttely keskittyi ajankohtaiseen teemaan, ympäristömyötäiseen muotoiluun. Ympäristömyötäisessä muotoilussa tuotteet pyritään suunnittelemaan kuormitta-

matta ympäristöä. Suunnittelussa huomioidaan tuotteen koko elinkaari aina raaka-aineiden valmistuksesta tuotteen hävittämiseen asti. Näyttelyssä oli esillä teeman mukaisia teoksia ja tekoja yhteensä 47 tekijältä. Näyttely oli osa World Design Capital Helsinki 2012 -ohjelmaa.

NowHere Finland oli alueellisten taidetoimikuntien yhteinen muotoilunäyttely, jonka tarkoituksena oli nostaa esiin suomalaista muotoilua ja tuoda sitä näkyväksi myös maakunnissa. Ensimmäinen NowHere Finland -muotoilunäyttely järjestettiin Seinäjoella 2010.

NowHere Finland 2012 -muotoilunäyttelyn järjestivät yhteistyössä kaikki 13 alueellista taidetoimikuntaa, Taiteen keskustoimikunta ja Suomen käsityön museo. Valtakunnallisen näyttelyn juryttivat kansainvälisesti tunnettu muotoilija Harri Koskinen, Aalto-yliopiston taideteollisen korkeakoulun tekstiilitaiteen professori Pirjo Kääriäinen, ympäristötaiteen parissa monipuolisesti työskennellyt graafinen suunnittelija Timo Berry sekä muotoilun läänintaitelija Paula Susitaival Hämeen taidetoimikunnasta.

Näyttelyn graafisesta ilmeestä ja suunnittelusta vastasi muotoilija Jonas Hakaniemi. Ympäristömyötäisyys oli huomioitu myös näyttelyrakenteissa, jotka oli valmistettu kierrätettävästä pahvilevystä. Näyttelyyn liittyi Vihreän sävyjä -lehti, joka esittelee näyttelyn teokset ja teot, alan käsitteitä ja tietoa ympäristömyötäisestä muotoilusta. Näyttely julkaistiin myös verkkonäyttelynä kevään 2012 aikana. Verkkosivuilla julkaistussa tapahtumakalenterissa oli lisäksi tiedot kunkin taidetoimikunnan alueen muotoilutapahtumista.

Näyttelyssä oli esillä teoksia / tekoja seuraavilta tekijöiltä:

**Etelä-Savon taidetoimikunta:**

Tiina Kylliäinen · Mikkelin ammattikorkeakoulu · Paula Ruuttunen

**Hämeen taidetoimikunta:**

Satu Bethell · Olli Hirvonen & Mirko Ihrig · Kikka Jelisejeff · Tuula Leppämäki / North Ark Oy · Anniina Nurmi / Nurmi Design · Anri Tenhunen

**Kaakkois-Suomen taidetoimikunta:**

Kimmo Heikkilä

**Keski-Suomen taidetoimikunta:**

Kari Alonen · SULOisia värejä! -työryhmä / Ulla Lapiolahti ja Päivi Hintsanen

**Lapin taidetoimikunta:**

Tenka Issakainen · MAYDAY-GROUP / Minna Lappalainen, Suvi Autio, Kristiina Hoikka ja Mirka Seppälä · Sirpa Kivilompolo / Paperivalo Ky · Palvelumuotoiluryhmä / Satu Miettinen, Taina Kontio, Manar Ameli ja Reetta Kerola · Antti Suhanko

**Oulun läänin taidetoimikunta:**

Annika Heikkinen · Elina Helenius / Kainu / Kutomo Piitiäinen · Marita Eskola / Napikas

**Pirkanmaan taidetoimikunta:**

Laura Saarivuori-Eskola / Design Laurase · Arto Halmetoja / Studio Arto Halmetoja · Janne Salokannel

**Pohjanmaan taidetoimikunta:**

Sixten Ahlsved / Ateljé Sixten Ahlsved · Henna Mantere

**Pohjois-Karjalan taidetoimikunta:**

Lotta Mönkäre / Valkyrian Designs

**Pohjois-Savon taidetoimikunta:**

Mirka Tuovinen / Design by Mirka · Kati Kainulainen · Aila Koski-Vähälä / Micare Line Oy · Leena Mäki-Patola · Seppo Rissanen / OlkiQ Oy · Maria Räsänen

**Satakunnan taidetoimikunta:**

Jan Torstensson / Lasistudio Jan Torstensson Oy

**Uudenmaan taidetoimikunta:**

Kristiina Nevakivi / Aamumaa Oy · Hanna Terho / Cisneros Terho Arquitectos · Globe Hope Oy · Sanelma Hihnala · Marita Huurinainen / designStudio Marita Huurinainen · Riikka Kokko / Kukkopilli · Majamoo Oy · Mari Martikainen ja Minna Impiö / Mifuko Oy · Timo Niskanen · Jesse Sipola & Eero Yli-Vakkuri / Ore.e Jalostamot · Inni Pärnänen · Jaana Tuomisto

**Varsinais-Suomen taidetoimikunta:**

Mervi ja Matti Vuolas · Saana ja Olli

Suomen käsityön museossa toteutettiin NowHere Finland 2012 -muotoilunäyttelyn rinnalla Muoto Koossa -tapahtumakokonaisuus, joka toi näkyviin keskisuomalaista muotoilua. Materia ry organisoii Muoto Koossa I-IV -näyttelyt käsityön museon aulassa, Tiimiakatemia järjesti Jyväskylän Design Weekin Jyväskylän kaupungin syntymäpäiväviikolla sekä museossa oli keski-suomalaisen käsityön ja muotoilun pop up -kauppa.

NowHere Finland 2012 -näyttely suunniteltiin kiertonäyttelyksi. Suomen käsityön museon jälkeen (8 539 kävijää) näyttely oli esillä 15.6.–26.8.2012 Savonlinnan maakuntamuseossa (11 855 kävijää), 4.-22.9.2012 Lahden Sibeliustalossa (1 933 kävijää) ja 19.10.2012-20.1.2013 Museo Nacional de Artes Decorativas, Madrid (koko ajalla 5 866 kävijää).

NowHere Finland 2012 -näyttelyn avasi Suomen käsityön museossa valtion Muotoilutoimikunnan puheenjohtaja, sisustusarkkitehti Päivi Bergroth.

**Sormenjälkiä. Kuvataiteilija Anu Tuominen 31.5.- 2.12.2012**

Kuvataiteilija Anu Tuomisen teokset täyttivät Suomen käsityön museon ja haastoivat katsojan värien, sanojen ja kuvan kieliopin maailmaan. Sormenjälkiä -näyttelyssä Tuominen jatkoi jo aiemmasta tuotannostaan tuttujen aiheiden kuten väriopin ja arkisten esineiden parissa, mutta näyttely leikkeli myös museon nimen sisällöllä ja käsitteillä - Suomi, käsi, työ ja museo.



”On kiehtova ajatus, että kun esineet kuluvat käytössä, niihin ja muuhun arkiseen ympäristöömme jää väistämättä sormien ja käsien jälkiä ajan kuluessa. Aika ja ajan sormenjälki ovat läsnä näyttelyssäni, kuluneet esineet ja parsitut lapaset, työn ja käden jäljet” kertoo Anu Tuominen näyttelyn lähtökohdista.

Arkiset esineet Tuominen kerää kirpputoreilta: muoviesineet, postikortit, puiset tarve-esineet, koulukäsityöt, keittiövälineet, perinteisesti naisten käsistöiksi luokitellut sukat, lapaset ja pannulaput. Hän luokittelee, järjestee ja ajattelee kerätyt löydöt teoksissaan uudestaan. Tutut hyödykkeet muuttuvat toiseksi. Niistä syntyy käsitetaidetta, jossa pilkahtavat huumori, sanoilla leikittely ja eletty elämä. Kirpputorien lisäksi metsä ja merenranta tarjoavat Tuomiselle aineksia kivien, oksien ja muiden löytöjen muodossa.

Anu Tuominen (s.1961) on valmistunut Kuvataideakatemiasta 1995 ja Taideteollisesta korkeakoulusta 1992. Hän sai arvostetun Ars Fennica -palkinnon 2003. Viime aikoina Anu Tuomisen teoksia on ollut esillä useammin ulkomailla kuin Suomessa. Yksitysnäyttely tokiolaisessa Art-U room -galleriassa päättyi lokakuussa 2011 ja Ruotsin Skärhamnissa sijaitsevassa Pohjoismaisessa Akvarellimuseossa toukokuussa 2012. Osa Ruotsissa esitellyistä töistä matkasi myös Suomen käsityön museoon.

Sormenjälkiä -näyttelyn avasi FT, taidehistorian tutkija Hanna Johansson.

Sormenjälkiä -näyttelyn yleisöopastukset olivat perjantaina 8.6. klo 16.00 ja sunnuntaina 2.9. klo 14.00. Torstaina 13.9. klo 17.30 FT, taidehistorian tutkija Hanna Johansson kertoi käsitetaiteesta ja suhteutti Anu Tuomisen työskentelyä ja tuotantoa käsitetaiteen traditioon.

Kolme näkökulmaa keräilyyn – tilaisuudessa keskusteltiin keräilystä torstaina 11.10.2013. Mukana olivat kuvataiteilija Anu Tuominen, ryijykeräilijä Tuomas Sopanen Varkaudesta ja kokoelmapäällikkö Riitta Kela Tampereen museoista.

Näyttelyn aikana Suomen käsityön museossa vieraili 15 880 kävijää.

Asiakkaiden antama palaute näyttelystä oli pääosin erittäin positiivista. Otteena palautteesta: ”Mielettömän kaunis näyttely. Olen itse käsityöläinen. Se mitä Anu kertoo tuossa videossa saippuasta ja kivistä. Haluaisin katsoa sen kohdan uudestaan. Kuinka rannalla huuhtoutuva kivi on puhdas, kunnes ihminen koskee siihen. Sappua likaantuu, koska ihminen koskee siihen. Kuinka me kohtelemme läheisiämme.. Pakko tulla hetken kuluttua uudestaan, menen hetkeksi miettimään”.

Näyttelyssä oli esillä myös video, jossa Anu Tuominen kertoi työskentelystään ja ajatuksista teosten taustalla. Videon tuotti Pohjoismaisen Akvarellimuseo ja Suomen käsityön museossa lisättiin videoon englanninkielinen tekstitys. Kävijöiden mukaan video avasi näyttelyyn uusia näkökulmia.

## AULA- JA IKKUNGALLERIANÄYTTELYT

Muoto koossa I-IV 21.1.- 13.5.2012

Neljän näyttelyn sarjaan osallistui kevään 2012 aikana kaikkiaan 33 keskisuomalaista taitajaa. Näyttelykokonaisuuden tuotti Materia ry. Keskisuomalainen käsityömuotoilu, taidekäsityö ja materiaalipohjainen taide esittäytyivät käsityön museon aulagalleriassa neljän viikon välein vaihtuvissa näyttelyissä sekä pop up-kaupassa.

Muoto Koossa I 21.1 - 19.2.2012

Esillä oli muodon kokoavia korsetteja, herkkiä sekä kantaaottavia koruja, rakukeramiikkaa, talvisäässä lämmittäviä Hulda – villaviittoja ja taidokkaita tekstiiliteoksia.

Näyttelyyn osallistuivat Ulla Halmesvirta, Aino Kaja, Heta Kekäläinen, Katja Rauhamäki, Eila Savolainen, Miia Suojala, Marja-Leena Tenhunen ja Kristian Venäläinen.



Muoto Koossa II 22.2 -18.3.2012

Muoto Koossa II - näyttely pursusi värejä sekä materiaalien ja tekniikoiden käsittelytaitoja. Esillä oli puukkoja ja paperivalaisimia, nukkeja sekä nahkatöitä, neuleita, uniikkeja tekstiiliteoksia sekä värikkäitä batiikkitoita. Näyttelyyn osallistuivat Sirpa Hasa, Hannele Hakanen, Tiina Huhta, Piitu Nykopp, Anne-Mari Ohra-aho, Jarmo Raitanen, Anu Rinkinen ja Eeva-Liisa Sorainen.



Muoto Koossa III 21.3.- 15.4.2012

Muoto Koossa III – näyttely esitteli teoksia, jotka sopivat koteihin: juhla- ja arkikäyttöön tai sisustuksen elementeiksi. Näyttelyyn osallistuivat Henna Autio, Ulla Halmesvirta, Kaisa Hirvaskoski-Leinonen, Ulla Huttunen, Aino Kajaniemi, Reeta Kunelius, Ulla Lapiolahti, Sanna Rastas, Katja Rauhamäki, Miia Suojala ja Kristian Venäläinen.



Muoto Koossa IV 18.4 -13.5.2012

Näyttelyyn osallistuivat Elina Ahonen, Juha-Pertti Ahonen, Kari Alonen, Samuli Alonen, Jaana Harlin, Inkeri Kärkkäinen, Aija-Leena Lääperi, Anna Punamäki, Arto Salminen ja Leena Sipilä.



Osuuskunta Tuulenpesä 6.6.-2.9.2012

Tuulenpesä on uutta luova käsi- ja taideteollisuusalan yritys, jolta esillä oli hyväntuulisia ja värikkäitä keramiikka- ja lasikoruja sekä huopa- ja kierrätyspaperituotteita.



A Couple of Masters. Kultaseppämestarit Chao-Hsien Kuo & Eero Hintsanen 5.9.-7.10.2012

Chao ja Eero Jewel -nimisen yrityksen perustajat Chao-Hsien Kuo ja Eero



Hintsanen suunnittelevat ja valmistavat koruja suurella intohimolla. Käsityön museon näyttelyssä nähtiin veistoksellisempaa uniikkituotantoa että käyttökorusu eri tilanteisiin.

#### ORNAMENTTI 10.10.- 18.11.2012

Minitekstiilinäyttely esitteli uusia, tällä kertaa ornamentti-teeman pohjalta syntyneitä teoksia ja niiden materiaalit ja tekniikat vaihtelevat perinteisistä kokeileviin.



#### Ennen vanhaan 21.11.2012- 6.1.2013

Monien mielestä voi joulunodotus alkaa Suomen Nukketaiteilijoiden näyttelyjen avautuessa käsityön museon ikkunassa Kauppakadulla. Joulunaikaan 2012 nukketaiteilijat esittelivät menneitä aikoja Ennen vanhaan -nimisessä näyttelyssä, jossa kuvattiin 1800-luvun lopun maalaistalon ja pihapiirin vilkasta elämää.



### NÄYTÖNPAIKKA



EKoART – Eija Kosken tuotteita luonnonmateriaaleista 29.11.2011 - 8.1.2012  
EKoART-näyttely esitteli vaasalaisen Eija Kosken luonnonmateriaaleista tehtyjä pelkistettyjä sisustus- ja koriste-esineitä. Perinteiset ja Kosken omat mallit kransseista ja himmeleistä ovat poimintoja luonnon yksityiskohdista ja monimuotoisuudesta. Työssään Eija käyttää mm. sieniä, jäkälää, naavaa, kaarinaa, marjoja ja käpyjä.



Uusi aika - Suupuhallettua lasia ja lasihelmiä 10.1.- 5.2. 2012  
Näytönpaikka -näyteikkunanäyttelyssä tammikuussa esittäytyivät lasinpuhallettajat Marja Hepo-aho ja Kari Alakoski. He toimivat työparina Riihimäen vanhaan lasitehtaaseen perustetussa Verstakko-osuuskunnassa.



#### Materia esittäytyy 7.2.- 4.3.2012

Näytönpaikka kokosi yhteen 11 Materia ry:n jäsenen taidonnäytettä muotoiluun, käsityön ja taiteen parista. Mukana näyttelyssä olivat: Elina Ahonen, Henna Autio, Hannele Hakanen, Ulla Halmesvirta, Ulla Huttunen, Ulla Lapiolahti, Anne-Mari Ohra-aho, Arto Salminen, Sanna Rastas, Katja Rauhamäki ja Kristian Venäläinen.



#### Kaisi Koivumäen dioraamoja ja painokuoseja 6.3.- 1.4.2012

Muotoilija Kaisi Koivumäen kuoseilla sisustetuissa dioraamoissa vanhat lelut, matkamuistot ja kaikenlaiset kummat esineet kertoivat tarinoita.



**Ammatilliset ilmaisuopinnot 3.4.- 1.5.2012**  
Näytönpaikka kokosi yhteen Jyväskylän ammattiopiston luovan työpajan ja kuvallisen ilmaisun valinnaisopinnoissa syntyneitä töitä.



**Voimalaitos ja Nuorten taidetyöpaja 2.5. - 27.5.2012**  
Näyttely esitteli Taidetyöpajan ja Voimalaitoksen nuorten luovuutta. Taidetyöpajan toiminnallisilla pajajaksoilla harjoittelijat pääsevät kokeilemaan monipuolisesti erilaisia kädentaitoja ja taiteita, terveitä elämäntapoja unohtamatta. Työn avainsanoja ovat yhteisö, toiminta, myönteisyys.



**KÄSILLÄ taitoa - iloa -muotoa 29.5.- 28.6.2012**  
Jyväskylä käsityökoulun kesänäyttely kertoi tekemisen ilosta ja erilaisista elämyksistä käsityössä ja muotoilussa.



**Taitoa työllä - Taitokeskuksen ammatillisen lisäkoulutuksen näyttely 30.6.– 26.8.2012**  
Esillä oli Kädentaitojen työpajojen, Tilasomistuksen ja Viriketoiminnan kädentaitojen ohjauskoulutuksen opiskelijoiden töitä. Taitokeskuksen ammatillinen lisäkoulutus on suunnattu ammattitaitoaan päivittäville visuaalisen ja käsityöalan koulutuksen saaneille tai alalle aikoville



**Kukkien taika 28.8 - 23.9.2012**  
Värikylläinen näyttely syntyi virolaissyntyisen Marina Smaginin kaula-, ranne- ja hiuskoruista sekä Karjalan tasavallassa Petroskoissa syntyneen Anita Satilaisen kukka-aiheisista silkkimaalauksista. Smagin ja Satilaisen töissä näkyy vahvana tekniikan hallinta ja värien rohkea käyttö.



**Materiaan monet muodot 25.9.- 21.10.2012**  
Materia ry:n näyttely koostuu Keski- Suomen alueen eri kädentaitajien osallisesta.



**My Fair Lady 30.10. - 2.12.2012**  
Roolivaatteita Jyväskylän Kaupunginteatterista. Upeat Elizan ja muiden kaunottarien päähineet toivat juhlan tuntua Kilpisenkadulle joulukuun alkuun saakka. Marraskuinen hattuperhke antoi viitteitä siitä, miten paljon käsityötä liittyy näytelmäproduktioiden tuottamiseen.



**Taikarumpu – Nadja Arppe 4.12.2012 – 6.1. 2013**  
*"Taikarumpu-näyttely on minun satuni ja minä asun siinä sadussa. Asun jo-*

*kaisessa pienessä saamelaisessa, jonka olen huovuttanut ja jokaisessa kuvioissa, jonka olen ommellut. Kaikki on saanut alkunsa luonnosta, jokainen näyttelyni muoto ja materiaalit, joita käytän. Näyttelyni on henkäys Pohjoista, sen yksinkertaisuutta ja samalla monimuotoisuutta. Ja koska nyt on joulunaika olkoon siinä myös jouluntaikaa!"*

## **KIERTONÄYTTELYT**

Museon tuottamissa kiertonäyttelyissä vuonna 2012 yhteensä 58 163 kävijää.

### **Jokapäiväinen paperimme**

11.5.2011- 11.3.2012 Hämeenlinnan kaupungin historiallinen museo | 4 562 + 1 685 = yhteensä 6 247 kävijää

13.4.- 12.8.2012 Kymenlaakson museo / Merikeskus Vellamo, Kotka | 24 453 kävijää

30.11.2012 - 21.2.2013 Keuruun museo | 279 kävijää (koko aikana)

### **Leijat**

30.11.2011 - 27.5.2012 Suomen Ilmailumuseo, Vantaa | 2 322 + 12 092 = yhteensä 14 414 kävijää

### **NowHere Finland 2012**

15.6.- 26.8.2012 Savonlinnan maakuntamuseo | 11 855 kävijää

4.-22.9.2012 Sibeliustalo, Lahti | 1933 kävijää

25.10.2012 – 20.1.2013 Museo de Artes Decorativas, Madrid | 5 866 kävijää (koko aikana)

## **4. MUSEOKASVATUS ON YLEISÖTYÖTÄ**

Kulunut vuosi sisälsi erilaisia yhteistyökumppanuuksia ja asiakastutkimuksia. Muoto koossahanke ja Jyväskylä Design Week 2012 yhdistivät käsityöyrittäjiä, alan harrastajia ja opiskelijoita yhdisti yhteinen kurssi Jyväskylän kansalaisopiston ja Jyväskylän aikuisopiston kanssa sekä Taitaja2012 -tapahtuma. Asiakastutkimuksia tehtiin opinnäytteinä eri oppilaitosten kanssa.

## MUOTO KOOSSA – hanke 1.10.2011 – 31.12.2012

Muoto koossa – hankkeen tavoitteena oli edistää muotoilun asemaa maakunnassa ja lisätä alan tekijöiden näkyvyyttä niin maakunnassa kuin sen ulkopuolellakin. Tekijöiden näkyvyyttä edistettiin järjestämällä keskisuomalaisien tekijöiden näyttelyitä, myyntitapahtumia ja tarjoamalla suunnittelutehtäviä.

Museon Aulagalleriassa Materia ry järjesti neljän näyttelyn sarjan, johon saattoivat osallistua kaikki Keski-Suomen alueella toimivat käsityöläiset ja muotoilijat. Näyttelyn suunnittelivat ja toteuttivat paikalliset muotoilijat. Näytönpaikassa Materia ry:llä oli kaksi näyttelyä ja kolmella muulla keskisuomalaisella tekijällä omat näyttelynsä. Maaliskuussa järjestettiin Jyväskylä Design Week 2012, joka sisälsi paljon ohjelmaa: luentoja, työpajoja, muotoiluklinikan ja myyntimahdollisuuksia paikallisille tekijöille. Laajennetussa museokaupassa järjestettiin Pop Up-myynti keskisuomalaisille käsityöläisille. Museokaupan muutostyössä käytettiin paikallisen muotoilutoimiston Saarikoski Tyynismaa Oy:n asiantuntemusta. Lisäksi tehtiin kysely paikallisille muotoilijoille verkostoitumista varten.

Hankkeelle saatiin tukea Keski-Suomen liitolta. Hankkeen toteutuksesta vastasi Suomen käsityön museo, jonka vastuulla oli hankkeen organisointi ja taloudellinen vastuu sekä avustaminen markkinoinnissa ja sisällön tuottamisessa. Tiimiakatemia ideaosuuskunta Mainio vastasi suurelta osalta Jyväskylä Design Week -tapahtuman tuottamisesta, Materia ry osallistui sisällön tuottamiseen mm. runsaalla näyttelytoiminnalla.

### Yhteistyötä käsityön hyväksi

Suomen käsityön museo oli mukana tukemassa Taitaja2012 -tapahtumaa. Museo toimi kilpa-areenana Bovallius-ammattiopiston artesaanilajin TaitajaPLUS- semifinaalissa 31.1.2012. Semifinaalissa kisasi 10 taitajaa eri puolilta Suomea, joista kuusi pääsi jatkokon Taitaja2012 -tapahtumaan. Huhtikuussa loppukilpailun tuomareina toimivat Sirpa Hasa Materia ry:stä ja Raija Manninen Suomen käsityön museosta. Museo sponsoroi kilpailupalkintoja. Suomen suurin ammatillisen koulutuksen vuosittainen tapahtuma 24.–26.4. 2012 keräsi Jyväskylän Paviljonkiin yli 500 oman alansa osaaajaa ja 42 027 kävijää.

Syksyllä 2012 alkoi uutena yhteistyömuotona kurssitoiminta, jonka järjestivät Jyväskylän kansalaisopisto, Jyväskylän aikuisopisto ja Suomen käsityön museo. Esiäitien kädenjäljillä -kurssiin liittyi johdanto-osana ekopsykologi Irma Heiskasen *Luovuutta luonnosta – Esiäitien ornamentteja* -luentosarja ja pajat heti luentojen jälkeen sekä lauantaipajat. Luennot olivat kaikille avoimia ja sen jälkeinen museon PAJAssa pidetty työpaja vain kurssiin osallistuville. Pajassa ohjaajina toimivat Jyväskylän aikuisopiston käsi- ja taideteollisuusalan artesaaniopiskelijat. Lauantaipajat olivat työväenopiston tiloissa ja työskentelyn käynnistämiseksi työpajassa toimivat vetäjinä ja innoittajina eri alojen taitajat: kuvataiteilija Piitu Nykopp, tekstiilitaiteilijat Anu Rinkinen ja Ulla Lapiolahti sekä museolehtori Raija Manninen.

Syyskuussa Kulttuurisuunnistuksen yhteydessä muotoiluun saattoi tutustua QR-koodien avulla. Designbongausreitillä niin kohteissa kuin kävelymatkalla niiden välillä oli QR-koodeja, joiden avulla älypuhelin löysi lisätietoa kulloisestakin kohteesta tai jotain ihan hulvatonta. De-

signbongaus oli myös kisa, joka toteutettiin yhdessä MentalHousen kanssa osana Luovan pajan bongaustoimintaa.

Toivolan Vanhan Pihan toimijoiden kanssa aloitettiin yhteistyö Kulttuurisuunnistuksen yhteydessä ja sitä jatkettiin joulutorin yhteydessä 8.-9.12.2012. Kynttilöin valaistiin tunnelmallinen Joulupolku Suomen käsityön museon, Jyväskylän taidemuseon ja Toivolan Vanhan Pihan välillä.

Käsityöläisten joulutorille haki tänä vuonna 70 käsityöläistä, joista valittiin 26 käsityöläistä, jotka olivat maantieteellisesti hyvin laajalta alueelta: Vaasasta Lappeenrantaan ja Kittilästä Helsinkiin. Ensikertalaisten käsityöläisten myyntipöytiä museon joulutorilla on tänä vuonna peräti 15. Tänä vuonna tarjolla oli runsaasti miesten tekemiä käsitöitä, käyttöesineitä arkeen ja luksusta juhlaan.

Jyväskylä Design Week järjestettiin samalla viikolla Jyväskylän 175 -vuotissyntymäpäivien kanssa 19.–25.3.2012. Viikon tapahtumat sijoittuivat pääasiassa kauppakeskus Kolmikulmaan ja Suomen käsityön museoon. Kolmikulmassa oli viikon ajan esitelmiä, työpajoja ja designin Pop Up myymälöitä sekä keskisuomalaisia tekijäesittelyitä. Suomen käsityön museossa oli muotoiluklinikka käsityöryrittäjille, työpajoja, luentoja ja sunnuntaina 25.3. Silmä, tikki, takki, pisto - keittiönperäyrittäjien tarvikemarkkinat sekä neulojen tapaaminen.

Jyväskylä Design Weekin 2012 järjestivät Tiimiakatemia, Suomen käsityön museo ja Materia ry yhdessä eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Jyväskylässä Design Week on järjestetty keran aikaisemmin vuonna 2010, silloin sen järjestivät Jyväskylän ammattikorkeakoulujen opiskelijat.

Yhteistyötä Jyväskylän käsityökoulun ja Jyväskylän ammattiopiston kanssa jatkettiin. Näytönpaikan näyttelytila on varattu aina toukokuuksi käsityökoulun lapsille ja nuorille ja huhtikuu Jyväskylän ammattiopiston valinnaisaineiden opiskelijoille näyttelypaikaksi. Näyttelyiden toteutukseen osallistuu opiskelijoita kaikilta ammattialoilta sekä lukiosta.

Museon vuoden käsityöläiseksi valittiin neulesuunnittelija Veera Välimäki Karjalohjalta. Välimäen julkistus tapahtui 14.4. Jyväskylän Kädentaidot -messuilla Paviljongissa, koska museon perusnäyttely oli suljettu vesivahingon vuoksi. Museo on valinnut vuodenkäsityöläisen vuodesta 2008 lähtien. Valinnalla halutaan nostaa esille perinteisestä ajattelusta poikkeavia ammattikäsityöläisiä.

## **Asiakkaiden mielipiteet esille**

### Asiakasraatitoiminta

Museossa aloitettiin syksyllä asiakasraatitoiminta. Asiakasraatiin kerättiin halukkaita joulutorin 2011 yleisöhaastattelujen yhteydessä. Myös sähköisen asiakaskyselyn yhteydessä saatiin muutamia innokkaita osallistujia. Syksyn infokirjeessä innostettiin ihmisiä mukaan. Ensimmäisellä kerralla aiheena oli ihanne museo ja toisella kerralla raatilaiset pääsivät suunnittelemaan museon tulevan polkupyöränäyttelyn sisältöä. Asiakasraati kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja tapaamiset kestävät kaksi tuntia/kerta.

### Sähköinen asiakaskysely

Keväällä 2012 Savonia-ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman 3. vuosikurssin opiskelijat toteuttivat sähköisen asiakaskyselyn museolle. Kyselyssä kartoitettiin asiakkaiden kiinnostusta käsityön museota kohtaan ja samalla haluttiin saada uusia näkökulmia toiminnan kehittämiseen. Kysely lähetettiin Suomen käsityön museon infokirjeen saajille sekä Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Muotoiluakatemia opiskelijoille.

Kyselyyn vastasi 184 henkilöä, joista 169 oli naisia ja miehiä 19. Vastaajista suurin osa oli jyvaskyläläisiä, pääkaupunkiseutu ja Kuopio muodostivat myös omat selkeät ryhmänsä. Kyselyyn vastaajista suurin osa oli iältään 36-64 vuotiaita. Vastausvaihtoehtojen ääripäät 13-18 vuotta ja yli 80 vuotta ja olivat selviä vähemmistöjä.

Valtaosa vastaajista, yhteensä 143 vastaajaa, oli erittäin tai melko tyytyväisiä museon palveluihin. Vain muutama yksittäinen vastaaja oli erittäin tai melko tyytymätön. Vastaajat odottivat vierailultaan Suomen käsityön museoon yhtä paljon tietoa ja elämyksiä ja seuraavaksi ideoita ja inspiraatiota. Vastaajat pitivät ehdottomasti tärkeimpänä syynä vierailla museossa kiinnostavia vaihtuvia näyttelyitä. Myös museo kokonaisuutena ja tapahtumapäivät olivat syitä vierailla museossa. Vastaajat tulevat museoon myös virka-asioissa, kansallispukujen ja opintojen takia sekä rentoutumaan.

Vastaajista 60 % oli käyttänyt museon verkkopalveluja ja tärkeimmiksi syiksi mainittiin tiedonhaku ajankohtaisista ja tulevista tapahtumista sekä näyttelyistä. Nettisivuilta etsittiin myös yhteistietoja ja tietoa museosta. Sivuja käyttäneistä suurin osa piti sivuja helppokäyttöisenä, muutaman käyttäjän mielestä sivuilta oli vaikea löytää tietoja ja sivut koettiin sekaviksi ja suppeiksi.

Avoimeen kysymykseen *Miten Suomen käsityön museo voi palvella sinua tulevaisuudessa?* tuli kaiken kaikkiaan 105 vastausta. Pääasiassa toivottiin museon toiminnan jatkuvan entisellään, tarjoavan monipuolisia näyttelyitä, ottavan huomioon opiskelijat ja koululaiset toiminnassaan, jakavan kansallispukutietoutta sekä laajentavan museokauppaa.

### Nuoret – ei käymättömät

Tiimiakatemiaalaisen Mari Suppulan *Miten Suomen käsityön museo saa nuoria kävijöitä palvelumuotoilun avulla?* opinnäytetyö kuului yritystoiminnan kehittämisen koulutusohjelmaan Jyväskylän ammattikorkeakoulussa.

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin palvelumuotoilun hyödyntämistä, jotta nuoria saadaan käymään enemmän Suomen käsityön museossa. Työssä keskityttiin erityisesti 18–30-vuotiaisiin ihmisiin. Työn tavoitteena oli selvittää käsitys palvelumuotoilusta sekä saavuttaa ymmärrys, mitä toimintatapoja ja työkaluja käytetään palvelumuotoilussa. Toisena näkökulmana Suomen käsityön museon toiminnan kehittämiseen oli elämystalous. Tutkimus toteutettiin mystery shoppingin avulla. Kolmetoista nuorta kävi tutustumassa museoon. Heidän vastaustensa pohjalta museon toiminnassa huomioitiin tekijöitä, joihin museon kannattaa kiinnittää huomiota. Tarkoituksena oli selvittää millä tavalla nuoret kokevat nyt toiminnan ja mihin suuntaan toimintaa pitää kehittää, jotta he tulisivat asiakkaiksi. Lopputuloksena syntyivät kolmen asiakastyypin palvelupolku ja yleiset kehitysehdotukset liittyen museon toimintaan.



Museologian opiskelijoilta kerättiin huomioita museon perusnäyttelystä sovelletulla Framework -kaavakkeella sekä ensivaikutelmia liimalapuilla, joihin sai laittaa kolme päällimmäistä huomiota näyttelystä.

### **Työkaluja kulttuuriperinnön lukutaitoon**

Vuosina 2006–2012 toteutetun *Kukako vasta kulttuuriperinnöstä* -verkko-opetuspaketin viimeinen osuus Minä ja museo valmistui kuluneena vuonna. Sen käsikirjoittivat Anni Niekka ja Marita Riikonen. Kukakon sivuilta löytyy myös museoammattilaisille tarkoitettu sarjakuvapiirtäjä JUPUn kuvittaman hauska kuvasarja: *Mitä museossa tehdään?*

Perusnäyttelyyn kehiteltiin lapsille oma tarinapolku, johon liittyy kuuntelun lisäksi kokeilemista ja tutkimista. Perusnäyttelyssä tapahtuneen vesivahingon vuoksi polku rakennettiin luentosaliin. Operaatio punainen lanka on osa Lasten Löytöretkiä, joka on lapsiperheille suunnattu matkailukokonaisuus Jyväskylän seudulla.

Opasrinki on tärkeä osa museon yleisötyötä. Vuonna 2010 koulutetusta 14 oppaasta on jäljellä kuusi ja kuluneena vuonna tuli yksi uusi opasrinkiläinen. Oppaille järjestettiin syksyn aikana koulutusta, jossa kouluttajana toimi vapaa museopedagogi Satu Itkonen aiheenaan selkokielisyys ja eri opastustavat. Opasrinki kokoontui kaksi kertaa ennen kevään ja syksyn kakkosluokkalaisten käyntiä suunnittelemaan opastuksia.

Museo on satsannut paljon kakkosluokkalaisten opastuksiin ja seitsemän vuoden jälkeen työ tuottaa tulosta. Saamme jatkuvasti kuulla, että käsityön museolla on parhaiten järjestetyt kulttuurikompassikäynnit. Myös oppilaat odottavat pääsyä museoon, kun he ovat jo museossa käyneiltä kavereiltaan kuulleet, kuinka hauskaa museossa oli. Kuluneena vuonna kakkosluokkalaisten käynnit kävivät museossa sekä keväällä että syksyllä, jotta seuraavat kompassikäynnit saatiin siirrettyä syksyksi 2013 ja samalla juhlanäyttelyn ajaksi.

Sukkapiiri kokoontui museossa muutaman kerran keväällä mm. sukan parsimisen merkeissä. Samoin Ystäväpiiri jatkoi kokoontumisia museon PAJAssa tiistaisin. Ystäväpiirin kokoontumisen on osa Vanhustyön Keskusliiton kanssa tehtävää yhteistyötä.

Vanhustyötä ovat myös lainattavat muisteluskut: Mielenterveyskuntoutujille tarkoitettua Nappisalkkua lainattiin 7 kertaa, vanhuksille suunnattua Kansakouluskua 18 ja Ryijysalkkua 9 kertaa eri puolille Suomea.

### **Kulttuuriluotsit**

Kulttuuriluotsit ovat Jyväskylän museoiden kouluttamia vapaaehtoisia kulttuuritarjontaan perehtyneitä vertaisohjaajia, mm. opiskelijoita, vapaaehtoisia senioreita, erityisryhmien ja järjestöjen edustajia, kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, palvelutalojen ja asukasyhdistysten toimijoita sekä Vaparin ystävätoiminnassa mukana olevia ystäviä. Kulttuuriluotsit toivat museoon kertomusvuonna 330 vierasta.

## 5. KOKOELMAT

### 5.1 Esinekokoelmat

Vuoden 2012 lopussa esinekokoelmien kokonaismäärä on noin 38 000 objektia, joista arviolta 1000 odottaa luettelointia.

Hankintaeriä kirjattiin kuluneen vuoden aikana esinekokoelmaan 32, ostoja niistä oli 15 ja kartunta yhteensä 108 objektia.



Kuvaaja: Anneli Hemmilä-Nurmi

Esineitä luettelointiin sähköiseen tietojärjestelmään tai luettelointia täydennettiin vuoden 2012 aikana yhteensä 1064 objektin osalta. Merkittävimpiä kokonaisuuksia olivat Tyyne-Kerttu Virkki -kokoelman luettelointi sekä Wetterhoffin kangasnäytekokoelman digitointi, jotka kummatkin etenevät pidemmän tähtäimen projektina. Virkki -kokoelman luetteloinnissa kiinnitetään huomio laatuun ja tutkimukselliseen otteeseen, Wetterhoffin näytekokoelmassa määrään ja tietovarannon kasvattamiseen tavoitteena käytettävyyden ja saavutettavuuden parantaminen.

Kokoelma-analyysia jatkettiin ns. vanhan suomalaisen raanukokoelman osalta laatimalla kuntokartoitus ja merkitysanalyysi. Työn teki amanuenssi Marjo Ahonen-Kolu osittain Vantaan Metropolian järjestämän vuoden kestäneen täydennyskoulutuksen lopputyönä.

Myös muihin alan koulutustilaisuuksiin kuten museoliiton, museoviraston ja yliopiston seminaareihin osallistuttiin aktiivisesti.



Vasemmalla: Luettelointityöryhmä koolla 19.4.2012. Kuva: Eero Heikkinen.



Oikealla: Kokonaisarkkitehtuuryöryhmä kokousta 27.8.2012. Kuva: Satu Savia.

Maan museoiden yhteistä Museo2015 -hanke yhteistyötä jatkettiin kokonaisarkkitehtuuryöryhmässä ja luettelointityöryhmässä. Kokonaistyöryhmässä museota edusti Simo Kotilainen ja

luettelointityöryhmässä Marjo Ahonen-Kolu. Luettelointityöryhmän työn tuloksena julkaistiin Luettelointiohjeita museoiden digitointiprojekteille (toim. Leena Furu, 2012) ja luettelointiohjeistuksen laatiminen museoille jatkuu edelleen.

Nykydokumentoinnin yhteistyötä jatkettiin pooli 4:ssä osallistumalla kokouksiin ja tallentamalla aiheen mukaista aineistoa. Maakunnallista kokoelmayhteistyötä edistettiin.

Esinekokoelmia koskeavia asiakasyhteydenottoja oli viidestä kymmeneen kuukautta kohden koskien pääosin lahjoitusten vastaanottoa. Valtakunnallinen yhteistyö huomioiden ja harkintaa noudattaen otettiin vastaan museolle tarjottua esineistöä.



Kuvaaja: Mikko Auerniitty

Ostoista merkittävimpiä olivat Suomen käsityön museon vuoden 2012 käsityöläiseksi valitun Veera Välimäen neuletyöt sekä ympäristömyötäisen muotoilun tuotteet NowHere Finland 2012 -näyttelyn yhteydestä. NowHere -ostoja tehtiin Marita Eskolan Napikas-yritykseltä, Sep-po Rissasen OlkiQ:lta, Secto Design Oy:ltä ja Tuulipuu Oy:ltä, Elina Heleniukselta, Laura Saarivuori-Eskolalta ja Mirka Tuoviselta. Anu Tuomisen teos Korvatunturi (1998) hankittiin taiteilijan ja museon yhteistyönä toteutetusta vaihtuvasta näyttelystä. Parasta puusta -näyttelystä vuonna 2010 näyttelytoiminnan määrärahoihin hankitut työt (mm. Simo Heikkilältä ja Markku Kososelta) kirjattiin esinekokoelmaan niiden käytyä ensin näyttelyssä Lustossa.



Suomen käsityön museon vuoden käsityöläiseksi valittu Veera Välimäki 2012. Kuva: Anneli Hemmilä-Nurmi

Museologian opiskelijoiden kanssa tehtiin yhteistyötä tarjoamalla heille aiheita ja ohjausta perusopintoihin kuuluvassa nykytallennusharjoituksessa. Vuoden aikana toteutettiin mm. Kimperi -yrityksen dokumentointi esinehankintoihin (trikoomyssyt). Museologian perusopintoihin liittyy myös kuuden viikon harjoittelu ja opiskelijoiden ohjaus. Lisäksi työvoimatoimiston ja kaupungin työllistämiä harjoittelijoita perehdytettiin museo- ja kokoelmatyöhön. Esinekokoelmista lainattiin Äänekosken museolle Helena Tynellin suunnittelemaa esineistöä Virkki -kokoelmasta sekä Designmuseolle huoneentauluja Koti-aiheiseen näyttelyyn.



Kuva: Mikko Oikari

Tekstiilivaraston uudelleenjärjestelytoissa merkittävimmät edistysaskeleet olivat raanujen pakkaaminen uusille pitkäaikaissäilytyshyllyille sekä ja liukuhyllysten vaaterekkileneiden korostusosien asennus (ks. kuva).

#### LAHJOITTAJAT:

Parhaimmat kiitokset kaikille museotoimintaa lahjoituksin tukeneille.

Eira, Marketta  
 Friman, Joanna  
 Helle-Toivanen, Marja  
 Hentola, Aisla  
 Honkonen, Leena  
 Jokela, Jenni  
 Karesvuori, Kyllikki  
 Keski-Mäenpää, Henna  
 Käsi- ja taideteollisuusliitto ry  
 Muurela, Sirkka  
 Piri, Markku  
 Savioja, Toivo ja Ulla  
 Seppälä, Irma-Asta  
 Sorsa, Eeva-Kaisa  
 Sovelius-Sovio, Eero  
 Toiviainen, Sinikka  
 Vesterinen, Toini  
 Virkkala, Pirjo  
 Vuori, Jenna

#### ARKISTO, KIRJASTO JA TIETOPALVELU

Vuoden 2012 aikana käytiin läpi arkistossa olevia kokoelmia, joissa on poistettavaksi katsottavaa ja siinä yhteydessä sähköiseen muotoon muutettavaa materiaalia. Suurin tällainen kokoelma on Käsi- ja taideteollisuusliiton kokoelma, jonka lehtileikkeitä seulottiin, luetteloiitiin, digitoitiin ja linkitettiin leiketietokantaan. Saman kokoelman toistaiseksi käsittelemätöntä ai-

neistoa järjestettiin normaaliin tapaan. Myös yksityishenkilöiden kokoelmia käytiin läpi digitointia varten. Tämänkaltainen työ jatkuu arkistossa edelleen.

Ryijytietokantaa tarkistettiin, täydennettiin ja kartutettiin. Tietokannan heikkolaatuisia kuvia korvattiin paremmilla, silloin kun sellaisia löytyi. Tietokannan kartuttaminen ja täydentäminen on jatkuva ja päättymätön työ, mutta myös mielenkiintoinen ja tarpeellinen. Ryijyt tuntuvat kiinnostavan asiakkaita jatkuvasti. Tietopalvelun viime vuoden 119 kyselystä noin puolet koski ryijyn nimeä, suunnittelijan nimeä sekä hinta-arviota, mitä tosin ei voida antaa. Jonkin verran kyseltiin yleisempiä ryijyihin liittyviä historiatietoja.

Kirjastossa digitoitiin pienimpiä painotuotteita sitä mukaa kun niitä muun toiminnan ohessa eteen tuli.

Internetin myötä ovat asiakkaiden yhteydenotot ympäri maata selvästi lisääntyneet ja tietokantoihin tallennetun materiaalin siirtäminen sähköiseen muotoon on jouduttanut ja helpottanut asiakaspalvelua huomattavasti, mikä näkyy asiakkailta saatuna myönteisenä palautteena. Joidenkin asiakkaiden kanssa on alkanut jo muodostua vakiintuneempi asiakassuhde, jossa tietoa vaihdetaan ja siten myös kartutetaan vastavuoroisesti. Yhteistyö asiakkaiden – niin yksityishenkilöiden kuin yhteisöjenkin kanssa – on antoisa toimintamuoto, joka luontevasti lisää museon tunnettavuutta.

Vuodenvaihteen lukuja tietokantoihin luetteloidusta aineistosta:

Arkisto	1134	Piirustukset	5644
Kirjasto	6980	Ryijyt	2141
Leikkeet	5656	Tutkimus	16441

Arkistoa ja kirjastoa lahjoituksin kartuttivat:

Ann, Amie	Kärkkäinen, Sami	Tepponen, Mervi
Haavisto, Anna-Riitta	Lockwood, Yvonne	Virkkala, Pirjo
Halmemies, Hanna	Luoma-aho, Kiti	Vuori, Jenna
Heikkinen, Hannele	Malminiemi, Sini	Välipakka, Hannele
Hokkanen, Annina	Meriläinen, Tero	
Hoogesteger, Mucsi	Mikkelsson, Tiina	
Immonen, Anne	Murto-Hartikainen, Soja	
Jokela, Jenni	Muurela, Sirkka	
Keski-Mäenpää, Henna	Myntti, Marja-Leena	
Korhonen, Laura	Olin, Johan	
Kaikkonen, Milla	Piri, Markku	
Kauhanen, Anna-Liisa	Roivio, Tanja	
Kuoppamäki, Riitta	Schulman, Maria	
Kuusela, Jaakko	Song, Aamu	

## VALOKUVA-ARKISTO

Valokuva-arkistoon oli vuoden lopussa luetteloituna yhteensä 32 556 kuvaa. Lisäys edelliseen vuoteen on 1804 kpl. Aikoinaan Kansallispuokuneuvostolta tulleita diakokoelmia digitoitiin tilapäisen työvoiman avulla. Museon kokoelmiin jo vuonna 2008 tullutta Käsi- ja taideteollisuusliiton valokuvakokoelmaa ryhdyttiin digitoimaan kokoelman käytettävyyden lisäämiseksi. Vuoden lopussa museon valokuvakokoelmiin digitoitujen kuvien arvioitu määrä on hieman yli 60 000.

Tärkeä asia oli saada kesätyöntekijä luetteloimaan Pohjois-Suomen käsityöläisten dokumentoinnin tuloksena museoon tulleet kuvat. Kuvien luettelointi saatiin nyt päätökseen ja ne ovat myös ulkopuolisten asiakkaiden käytössä. Vuonna 2005 aloitettu dokumentointiprojektien sarja päättyi 2007, ja neljän kenttätyömatkan tuloksena museon valokuva-arkistoon on luetteloituna yhteensä 1576 pohjoisen poronhoitoalueen käsityöläisyyteen liittyvää kuvaa. Kuvista valtaosa on digikuvia, ja ensimmäisten matkojen diat on skannattu sähköiseen muotoon.

Museo sai huomattavan lahjoituksen, kun Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry luovutti kustantamansa Taito-lehden valokuva-arkiston elokuussa 2012. Laaja kokoelma pitää sisällään paljon tuotekuvia, jotka on ryhmitelty eri materiaalien ja tekniikoiden mukaan omiin kokonaisuuksiinsa.

Myös museologian opiskelijoiden tallennustyö jatkui vuonna 2012. Kuuden ryhmän dokumentoinnin tuloksena valokuva-arkistoon on luetteloituna yhteensä 160 kuvaa. Työ kohdistui lähinnä keskisuomalaisiin käsityöläisiin, mutta Käsityön juhluvuoden tiimoilta käytiin myös Joensuussa tutustumassa Joensuun kaupungin keskustassa sijaitsevaan Taitokortteliin. Taitokortteli on Taito Pohjois-Karjala ry:n sekä eri yrittäjien perustamaa matkailu-, käsityö, ja kulttuurikortteli.

Kuvia museon kokoelmiin lahjoittivat:

Käsi- ja taideteollisuusliitto  
 Halmemies, Hanna  
 Heikkilä, Aino  
 Hokkanen, Anniina  
 Hoogesteger, Tom  
 Immonen, Anne  
 Jokela, Jenni  
 Kantojärvi, Pirjo  
 Keski-Mäenpää, Henna  
 Klemetti, Sanna  
 Laukkanen, Aino  
 Luoma-aho, Kiti  
 Malminiemi, Sini  
 Mikkelsson, Tiina  
 Mucsi, Timea  
 Nevalainen, Johanna

Rovio, Tanja  
Savolainen, Satu  
Vuori, Jenna

## 6. SUOMEN KANSALLISPUKUKESKUS

### Kuja-näyttelyt

Alli Tourin kauniit kansallispukukuvat 1.10.2011 - 18.3.2012

Alli Touri (1915- 2005) valmistui koristetaiteilijaksi ja sukulaisuussuhteen kautta innostui kuvaamaan kansallispukuaiheita. Tourin taidokkaat piirroksiset kansallispuvuista vaikuttivat kansallispukujen suosion nousuun. Suomen kansallispukukeskus on saanut lahjoituksena kuvituksia ja on edelleen kiinnostunut vastaanottamaan akvarelleja ja tietoja niistä.



Karjalaisia kansallispukuja 23.3.–9.9.2012

Karjalaiset kansallispuvut ihastuttavat runsaudellaan. Näyttely tuo esille karjalaista kansan juhlapukeutumista 1700- ja 1800-luvuilla, johon kuuluvat rekopaidat, kostulit, sarkaviitat ym. Esillä on kymmenkunta uutta ja tarkistettua karjalaista kansallispukua.



Kärpäset ja linnunsilmät – kansanomasta kirjontaa 21.9.2012 - 3.2.2013

Miten on koristettu paitoja, tykkimyssyjä, säämiskähousuja, nästyykejä, vyötaskuja? Näyttely esittelee kansallispukujemme taitavaa kirjontaa eri muodoissaan ja eri vaatekappaleissa.



Pohjoismaisen seminaarin yhteyteen kansallispukukeskus ja Föreningen Brage kokosivat suomalaisia ja Suomen ruotsinkielisen alueen kansallispukuja esittelevän näyttelyn Kansallispukukaleidoskooppi – Folkdräkten i Kalejdoskop. Näyttely oli esillä Vöyrillä Norrvallan kuntoutuskeskuksessa 14.6. – 10.8.

Kaikki vuoden 2012 näyttelyt ovat kansallispukukeskuksen itse kokoamia ja tuottamia ja ne on toteutettu kansallispukukeskuksen omista kokoelmista.

Käsityön museon vesivahingon yhteydessä myös kansallispukukeskuksen perusnäyttely Ko-measti juhlaan oli suljettuna ja se huollettiin.

### Tapahtumat

Kansallispukukeskus osallistui yhdessä Brages dräktbyrån kanssa Folklandia risteilylle 13.-14.1.2012. Koko tapahtuman teemana oli Kantele. Kansallispukukeskus toteutti teemaa osastollaan muodossa Miten kannan kansallispukuani? Osastolla oli myös kansallispukualan valmistajia.

Pohjanmaalla Vöyrillä järjestettiin pohjoismainen kansallispukuseminaari 6. – 10.8. Seminaari järjestetään kolmen vuoden välein ja nyt järjestäjänä oli Suomi. Kansallispukukeskus oli järjestävänä tahona yhteistyössä Föreningen Bragen, Helsingin suomenkielisen työväenopiston ja Pohjanmaan museon kanssa. Seminaarin nimenä oli Kansallispukukaleidoskooppi - Folkdräkten i Kalejdoskop ja aiheena pukututkimus ennen ja nyt. Seminaariin otti osaa yhteensä 60 osallistujaa Suomesta, Norjasta, Ruotsista, Tanskasta ja Islannista. Seminaarissa jokaisella maalla oli kaksi asiantuntijaluentoa sekä niiden lisäksi lyhyempiä puheenvuoroja ajankohtaisista kansallispukuasioista, kirjaesittelyjä sekä minimessut. Taina Kangas kertoi Suomen kansallispukukeskuksen toiminnasta. Seminaariin sisältyi myös tutustumisretkiä lähiseudulle. Seminaariviikon kohokohtana oli juhlaillallinen, Pohjalainen kalaasi, johon osallistujat pukeutuivat kansallispukuihinsa. Seminaarista koostettavaa julkaisua alettiin työstää.

Kansallispukukeskus osallistui 29.9. Helsingissä Karjala-talolla Karjalan Liiton järjestämään kansallispukutapahtumaan. Tapahtumassa esiteltiin karjalaisia kansan- ja kansallispukuja. Taina Kangas luennoi yleisesti kansallispuvuista ja esitteli pukunäytöksen uudet ja tarkistetut kansallispuvut. Marja Liisa Väisänen hoiti kansallispukukeskuksen myynti- ja esittelypöytää. Pukunäytöksen jälkeen kansallispukukonsultti vastaili lukuisiin kansallispuku-kysymyksiin.

Kalevalaisten Naisten Liiton syysseminaari järjestettiin 27.10. Hämeenlinnassa. Seminaarin yhteydessä toteutettiin Kalevalainen kekri –tapahtuma, johon Kansallispukukeskus osallistui. Kansallispukuklinikalta sai neuvoja kansallispukukysymyksiin sekä tietoa Kansallispukukeskuksen toiminnasta.

### **Luento 29.3.**

#### **Virvittäin, ronkaten ja luotellen – kirjonnat kansallispuvuissamme.**

Kansallispukukeskuksen konsultti Taina Kangas kertoi suomalaisissa kansallispuvuissa esiintyvistä taidokkaista kirjunnoista. Luento toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa.

### **Luento 24.10.**

#### **Kirjonnan riemu ja rikkaus – kirjonnat kansallispuvuissamme II**

Kansallispukukeskuksen konsultti Taina Kangas perehdytti suomalaiseen kirjontaperinteesen ja sen kuviomaailmaan. Luento liittyi Kärpäset ja linnunsilmät -kirjontanäyttelyyn. Luento toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa.

### **Patalappu-työpaja 23.11.**

Taito-Uusimaan erikoisneuvoja Marjo Vainio piti paljon asiakkaita keränneen patalappujen non-stop-työpajan. Työpajaan sai tulla hakemaan neuvoja ja ideoita patalappujen virkkaamiseen. Työpaja oli kansallispukukeskuksen toteuttama.

Taina Kangas kävi luennoimassa kansallispuvuista erilaisissa tilaisuuksissa:

- Kuopion museolla Kalevalan päivänä 28.2.
- Toijalassa 15.3. Akaa -seuran kevätkokouksen yhteydessä



Kansallispuhuihin liittyviä opastuksia järjestettiin mm. Laukaan lukion opettajille, vaatetusalan opiskelijoille sekä Keskuksessa vierailleelle pietarilaiselle opiskelijaryhmälle, joka saapui Mikkelin Ammattikorkeakoulun isännöimänä.

## **Pukututkimus**

Jääsken naisen kansallispuvun tarkistusta jatkettiin. Alkuperäismateriaalia tutkittiin Orimattilassa Museoviraston keskusvarastolla useaan otteeseen. Mallipuvun toteutus aloitettiin. Saarijärven pukutarkistus-hanke käynnistettiin.

Kuopion seudun naisen ja miehen pukujen vielä puuttuvien osien toteutusta tarkennettiin. Pukujen tarkistamiseen liittyviä kyselyjä on tullut runsaasti koskien etenkin karjalaisia kansallispukuja.

Kansallispuukujen kokoamistyön asiantuntijaelimenä toimii kansallispukuraati. Kuluneen vuoden aikana raati kokoontui yhden kerran. Kansallispukuraadin jäsenille lähetettiin vuoden aikana kolme Kansallispukukeskuksen toiminnasta kertovaa tiedotetta.

Kansallispukuraadin jäsenet ovat:

KM, Ktyo Inga Pihlhjerta, puheenjohtaja  
 FL Leena Stenberg, varapuheenjohtaja  
 Tutkija Sirkka-Liisa Hakala  
 Kansallispuukonsultti Leena Hokkanen  
 Tutkija Leena Holst  
 Kansallispuukonsultti Taina Kangas  
 Artenomi (AMK) Minna Koskinen  
 Kansallispuukonsultti Eija Mendelin  
 Museoneuvos Mariliina Perkkö  
 Amanuenssi Elina Salminen  
 Erikoisneuvoja Marjo Vainio  
 Kansallispukuamanuenssi Marja Liisa Väisänen

## **Kansallispukukeskuksen kokoelmat**

Kansallispukukeskuksen kokoelmat kasvoivat 16 päänumerolla. Isoin hankinta vuonna 2012 oli Sirkka Hautalan valmistama 63 kansallispukuista barbia käsittävä kokonaisuus. Kokoelmiin palkattiin Reija Teerimäki luetteloimaan ja huoltamaan barbi-kokoelmaa tulevaa näyttelyä varten.

Kansallispukukeskus osallistuu valtakunnalliseen museoiden tallennustyöjakoon (TAKO) omana tallennusalueenaan kansallispuvut.

Kansallispukukeskuksen kokoelmiin ovat lahjoittaneet:

Aartiala, Soile  
 Ehrsten, Seija

Föreningen Brage  
 Hannula, Irene  
 Helle-Toivanen, Marja  
 Kateisto, Marja-Lea  
 Kuntze, Jan Olof  
 Mustonen, Marjatta  
 Neuvonen, Timo  
 Rantanen, Raili  
 Saravesi, Riitta  
 Seppäläinen, Pekka

Kansallispukekokeskuksen kokoelmia hyödynnettiin painattamalla taitelija Alli Tourin alkuperäisistä tultikkulaatikoiden etiketeistä postikortteja sekä kukkaroita.

Muolaan kansallispuvun esiliina valokuvattiin ja siitä painatettiin keskukselle ja museolle paperikasseja.

## **Muuta**

Kansallispukekokeskus järjesti kansallispukevalmistajien ja –myyjien yhteistyöpäivän 24.2. Hämeenlinnassa. Vuoden tärkeimpänä yhteistyöhankkeena on ollut kansallispukeihin tarvittavan kertaamattoman villalangan tex 84 saaminen Suomeen. Aiemmin Helmi Vuorelma Oy on toiminut langan maahantuojana. Lanka on ollut myynnissä sekä Vuorelmalla että Wetterhoffilla ja kummallakin on ollut omat lankakartat. Nytemmin raakalanka on lopussa ja uutta langan maahantuojaa etsitään. Samalla langan värivalikoimaa järkeistetään kokoamalla yksi lankakartta. Tapaamisen yhteydessä tutustuttiin Wetterhoffin Tekstiiliverstaan sekä Wetterhoffin värjäämön tiloihin ja toimintoihin.

Kansallispukekokeskusta on työllistänyt vuonna 2012 Jyväskylän kaupungin kirjastoon suunniteltu Kulttuurin keskus. Suunnitelmissa on käsityön museon näyttelyiden sekä kansallispukekokeskuksen kaiken toiminnan siirtyminen rakennukseen. Suunnitelma on edennyt tiukalla aikataululla ja kommentointiaikaa on ollut aina todella vähän. Näillä näkymin kansallispukekokeskukselle ei voitu toteuttaa keskuksen toiveissa olevaa toimivaa ja riittävää tilaa.

Kansallispukeutietokantaa kansallispuvut.fi verkossa päivitettiin.

Kansallispukeja koskeviin tiedusteluihin ja kysymyksiin vastattiin puhelimitse, sähköpostitse sekä paikanpäällä. Kansallispukekonsultti on aloittanut maksullisen kansallispukejen ompelunneuvonnan.

Kansallispukekonsulttia on haastateltu useisiin tiedotusvälineisiin: paikallisradioihin ja -televisioon sekä sanoma- ja aikakauslehtiin.

Kansallispukekokeskuksen nettisivuilla vieraili vuoden aikana 5383 kävijää. Kansallispuvut.fi -sivuilla vieraili vuoden aikana 15273 kävijää.

Kansallispukekonsultti ja amanuenssi osallistuivat alan seminaareihin ja tapahtumiin. Kansallispukekokeskuksen ohjauksessa on ollut eri alojen harjoittelijoita.

## 7. KONSERVONTIKESKUS

Konservointikeskuksen erikoisalana on vanhojen ja uusien arvotekstiilien konservointi sekä varovaista käsittelyä ja poikkeuksellisia työmenetelmiä vaativien tekstiilien huolto ja puhdistus. Konservointikeskuksen asiakkaita myös neuvotaan tekstiilien ja muiden arvokkaiden esineiden säilytyksessä ja esillepanossa. Osa Konservointikeskuksen asiakkaista on yksityishenkilöitä, osa muita museoita sekä erilaisia yhteisöjä, seurakuntia tai liikelaitoksia, joiden hallussa on yksittäinen arvotekstiili tai laajempi kokoelma.

Vuoden 2012 aikana Konservointikeskuksessa tutkittiin, huollettiin tai konservoitiin 77 esinettä, joista 13 kpl kuului Suomen käsityön museon ja Suomen kansallispukekokeskuksen omaan kokoelmiin ja 14 kpl Keski-Suomen museon kokoelmiin. Käsityön museon konservoituja kokoelmaesineitä olivat mm. Virkki-kokoelmaan kuuluvat 10 tekstiiliä, jotka puhdistettiin ennen säilytykseen pakkaamista.



Virkki -kokoelmaan kuuluvat puputossut ennen ja jälkeen konservoinnin. Kuva: Maria Peni

Konservoitu esineistö käsitti mm. historiallisesti erityisen arvokkaan Suomen valtiolipun 1940-luvun sotavuosilta sekä kärsivällisyyttä ja taitoa vaativan "tilkkupalapelin", jossa tekstiilikonservaattori Maria Peni kokosi vuonna 1866 valmistetun silkkilipun fragmenteista lipun keskuskuvion, joka on tehty hyvin taidokkaasti silkki- ja hopealankakirjontana. Keskiosaa ympäröivästä kankaasta ei ole juuri mitään jäljellä, vaan kankaan puuttuvat osat täydentyvät uudella, sopivaan sävyyn värjättyllä silkkiharsolla, jonka päälle Maria Peni kiinnitti fragmentit konservointiompelein. Vanhan lipun pinta suojattiin värjättyllä silkkiharsolla. Tällainen esine on äärimmäisen hauras ja sen näytteilläoloaika tulee olemaan hyvin rajallinen; lipun omistava museo säilyttää sen erikoisrakenteisessa vitriinilaatikossa, jossa lippu on suojassa sekä valolta ja pölyltä että käsittelyltä.

Konservoituihin tekstiileihin kuului myös paramentteja eli jumalanpalveluksen yhteydessä käytettäviä kirkkotekstiileitä useista seurakunnista, kansallispukuja ja niiden osia sekä juhlavaatteita, mm. hauras kastepuku sekä yliopiston rehtorinviitta.

Konservointikeskuksessa oli harjoittelijana ja myöhemmin museoapulaisena vaatetusompelija Leena Niiranen, joka tutki, dokumentoi ja konservoi mm. käsityön museon kokoelmiin kuuluvan kaksiosaisen hääpuvun vuodelta 1907. Pia Nousiainen teki käsi- ja taideteollisuusalan opintoihinsa liittyvän harjoittelun Konservointikeskuksessa ja hänen työtehtäviinsä kuului esim. valmistaa museon hattukokoelmalle säilytystukirakenteita.



Hääpuvun jakku ennen ja jälkeen konservoinnin. Kuva: Leena Niiranen.



Silinterin säilytystuki. Kuva: Pia Nousiainen.

Konservoituja ja pestyjä ryijyjä oli useita; vanhimmat, komeat kansanomaiset ryijyt 1800-luvulta, uudemmat sisustusryijyt 1900-luvun alkupuoliskolta, jolloin suosittuja ryijymalleja valmistettiin sekä kutomalla että pohjakankaalle ompelemalla. Tekstiilitaiteilija Sirkka Könösen vuonna 1994 suunnittelema paksunukkainen vihkirijyy edusti modernia ryijytaitetta, jossa ryijynukitukseen saatetaan yhdistää muitakin kudonta- ja tekstiilitekniikoita.

Suomalaisten tekstiilitaiteilijoiden uniikkiteoksia oli Dora Jungilta, Maija Kolsi-Mäkelältä sekä Riitta Hytönen-Pasaselta.

Muita konservoituja seinätekstiileitä olivat raanut ja kuvakudokset. Sisutustekstiileihin kuuluivat matot ja peitteet sekä erilaiset leikekirjontapöytäliinat.

Konservointikeskuksen johtava konservaattori Anne Vesanto kuntotarkasti käsityön museon neljän lainanäyttelyn esineet, yhteensä useita satoja kappaleita.

Ns. vanhan suomalaisen raanukokoelman kokoelma-analyysin yhteydessä Anne Vesanto teki tekstiilien kuntoarvioinnin ja tarkasti samalla luettelointitietojen oikeellisuuden tekstiilien materiaalin ja rakenteen osalta. Samanlainen kuntoarvio ja luettelointitietojen tarkastus tehtiin myös Virkki- ja Wetterhoff-kokoelmien esineille niiden luetteloinnin edetessä.

Konservointikeskuksessa vastattiin vuoden aikana lähes 100 tietopalvelukysymykseen. Konservointikeskuksen sivuilla verkossa kävi 868 tietoa hakevaa asiakasta ja Konservointikeskuksen tiloihin ja toimintaan tutustumassa yksi opiskelijaryhmä.

Anne Vesanto antoi museoiden säilytystila- ja konservointitarpeisiin liittyviä lausuntoja ja konsultoi museoita olosuhdekysymyksiin liittyvissä ongelmissa. Neuvonta- ja koulutustoimintaan sisältyi vuoden aikana myös luennot ja kurssiopetus Suomen museoliiton, Järvenpään seurakuntaopiston sekä Jyväskylän kristillisen opiston järjestämässä koulutuksissa.

Konservointikeskuksen konservaattorit ja harjoittelijat osallistuivat käsityön museon perusnäyttelyn siivoukseen ja esinehuoltoon ja Anne Vesanto osallistui perusnäyttelyn vesivahingon korjausprojektin suunnitteluun. Perusnäyttelyssä oleva esineistö oli suojattava ja eristettävä pölytiivisti koko korjauksen ajaksi.

## **8. PROJEKTIT, TUTKIMUKSET JA JULKAISUT**

### **Avoin museo**

Vuonna 2003 aloitettua Avoin museo -projektia on jatkettu päivittämällä sivustoa ja varsinkin sen ajankohtaisia näyttelyitä esittelevää osiota. Mukana hankkeessa on kuusi keskisuomalaisista museota. Sivusto toteutettiin alun perin opetusministeriön tukemana. Avoin museo -sivustolla vieraili kertomusvuoden aikana 159 910 yksittäistä kävijää.

### **Tutkimus ja näyttelyt**

#### **Tako ja Käsityö elämässä 2013 -juhlavuosi**

Museoviraston organisoima Tako -hanke jatkui vuonna 2012. Suomen käsityön museo osallistui nykytallennustyön osalta vuonna 2011 aloitettuun ja 2012 jatkettuun Tako-pooli 4:n työskentelyyn. Suomen käsityön museon jatkoi omaa poolin tallennussuunnitelman mukaista työskentelyään teemalla: Yhteiskunnan murros, käsiteollisuuden ja työelämän murros, rakenteelliset muutokset käsi – ja taideteollisuusosalalla. Teema liittyy tiiviisti valmisteltavaan Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n 100-vuotisjuhlavuoteen vuonna 2013. Museo tuottaa 14.6.2013 avautuvan juhlanäyttelyn ja 26.9.2013 julkistettavan alueellisten käsi- ja taideteollisuusyhdistysten toiminnasta kertovan verkkohistoriikinäyttelyn.

Materiaalinkeruuta verkkohistoriikka varten jatkettiin vuonna 2012. Omaa arkistoa, kuva-arkistoa ja kirjastomateriaalia hyödynnetään historiikissa. Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry luovutti museolle julkaisemansa Taito-lehden valokuva-arkiston elokuussa 2012. Laaja kokoelma pitää sisällään muun muassa paljon tuotekuvia, jotka on ryhmitelty eri materiaalien ja tekniikoiden mukaan omiin kokonaisuuksiinsa. Materiaalia tullaan hyödyntämään verkkonäytelyn toteutuksessa.

Verkkonäyttelymateriaalia eri yhdistysten osalta kokosivat amanuenssit Anne Hokkanen, Anni Ilves ja Seija Hahl. Etukäteiskartoitusta museon omasta materiaalista oli tehnyt Riitta Salmenoja. Monien yhdistysten materiaaleissa on aukkoja, joita pyritään täydentämään alkuvuodesta 2013. Materiaalipyynnöt lähetettiin alueyhdistysten toiminnanjohtajille joulukuussa 2012.

Aineistoa alueellisten käsi- ja taideteollisuusyhdistysten toiminnassa kartutettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston historian – ja etnologian laitoksen Etnologian menetelmäopintoihin liittyen. Kaksi etnologian opiskelijaryhmää kävi haastattelemassa ja havainnoimassa Jyväskylän Taitokeskuksen ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijoita. Museolta Seija Hahl haastatteli lisäkoulutuksen opettajaa.

23.- 24.10.2012 tehtiin kenttätömatka Pohjois-Karjalaan ja tutustuttiin alueellisen käsi- ja taideteollisuusyhdistyksen toimintaan. Matkalla olivat mukana amanuenssit Anni Ilves, Anne Hokkanen ja Seija Hahl. Matkan yhteydessä haastateltiin alueyhdistyksen toiminnanjohtajaa Petra Karjalaista, projektipäällikköä/koulutusvastaavaa Tarja Puukkoa sekä käsityöneuvoja Päivi Lemmetyistä.



Kuva: SKM/Anne Hokkanen



Kuva: SKM/ Anne Hokkanen

Erityisenä kiinnostuksen kohteena oli Pohjois-Karjalan alueella toimiva **Taito Bussi** -hanke. Taito Bussin toiminta on esimerkki alueellisten käsi- ja taideteollisuusyhdistysten innovatiivisista toiminnoista ja se on yksi 2010-luvun uusia käsityöneuvonnan muotoja. **Taitobussi tarjoittaa** kiertävää käsityöneuvontaa, hyvinvointia ja tekemistä maaseudulle 2010- 2012. Hankkeen tavoitteena on lisätä Pohjois-Karjalan maaseudun elinvoimaisuutta ja asukkaiden hyvinvointia käsityökulttuurin keinoin. Kävimme tutustumassa Taitobussin toimintaan Liperissä 24.10.2013. Käsityöneuvoja Päivi Lemmetyinen kertoi Taito Bussi -toiminnasta saadun palautteen olleen pääasiassa positiivista. Monien taajamien ja kylien asukkaat ovat saaneet itselleen harrastusmahdollisuuksien Bussin mukanaan tuomien kurssien avulla.



Kuva: Taito Pohjois-Karjala

### **Tako ja kokoelmatyö**

Museo on mukana myös Tako -tallennusyhteistyöverkostossa, jonka avulla pyritään kulttuurihistoriallisten museoiden valtakunnallisen tallennustyönjaon määrittelyyn. Tallennustyönjaon avulla museoiden on mahdollista suunnata kartuntaansa ja keskittää resursseja ydintehdänsä. Konkreettisenä työvälineenä toimii Teemu Aholan kokoama julkaisu; Valtakunnallinen tallennustyönjako, Selvitys valtakunnallisen tallennustyönjakomallin laatimisesta ja käytöstä kulttuurihistoriallisille museoille. Kyseinen julkaisu toimii muuntuvana ohjeellisenä työvälineenä kokoelmahankintoja tehtäessä. Suomen käsityön museon tallennustoiminta on lähtökohtaisesti ottaen valtakunnallista käsi- ja taideteollisuusalaan liittyvää. Vuoden 2013 aina tallennustyönjaosta tullaan allekirjoittamaan Museoviraston ja Suomen käsityön museon välinen sopimus.

### **Museologia-yhteistyö - Kurkistuksia käsityön maailmaan museologien kanssa**

Suomen käsityön museo tekee yhteistyötä Jyväskylän yliopiston museologian oppiaineen kanssa. Perusopintoja suorittavat opiskelijat käyvät tutustumassa vuosittain museon toimintaan opintoihinsa liittyen. Joka syys museologian perusopintojen (MSLP020 Tallennus ja dokumentointi) suorittajat saavat tehtäväkseen nykytallennusprojektin.

Suomen käsityön museo esitteli marraskuun lopulla 2011 jälleen erilaisia tallennusaiheita museologian opiskelijoille. Museologeille ehdotetuista aiheista vuonna 2012 nykytallennustyöt tehtiin seuraavista aiheista:

- **Kimperi (Toiminimi Sahikallio)** – Yritys joka on muuttanut vuonna 2012 Jyväskylän Yliopistonkadulta Kauppakadulle. Kimperi myy ja valmistaa pääasiassa lastenvaatteita, mutta valikoimissa on myös aikuisille suunnattuja tuotteita. Yrityksen tuotevalikoimaan kuuluu Kimberin omat tuotteet, jotka on pääasiallisesti valmistettu käsityönä Jyvässeudulla. Myös kankaat ovat suurimmaksi osaksi kotimaisia ja esimerkiksi osa kuoseista on ainoastaan Kimberille suunniteltuja. Kimberillä myydään myös muita kuin Kimperi -tuotemerkin lastenvaatteita. Tunnetuin tuote Kimberiltä on Kimperi -pipo, jota on saatavissa sekä lasten että aikuisten koossa. Yrittäjä Outi Sahikallio kertoo, että hän on toiminut Kimberin yrittäjänä vuonna 2012 seitsemän vuotta. Koko yritysidea ja kipinä yrityksen perustamiseen lähti yrittäjän omasta äitiydestä ja kantoliinon tekemisestä omaan tarpeeseen. Myös yrityksen nimi kumpuaa äitiydestä. Yrittäjä kertoo Kimberin olleen raskaudenaikainen hellittelynimi hänen ensimmäiselle lapselleen.

- **Takomo Rautakärpänen/yrittäjä Sami Kärkkäinen Laukaa.**

Rautakärpänen on Laukaassa toimiva kyläseppä, mikä tarkoittaa sitä, että hän tekee kaikkea tarvittavaa, eikä vain yhtä tiettyä artikkelia. Museologian nykytallennusryhmäläiset kuulivat Kärkkäisen elämäntarinan - kuinka leipurista tuli kyläseppä.

- **Lankaliike/liikkeet Jyväskylässä Nyt!**

Kolme museologia valitsi aiheen: ”Lankaliikkeet Jyväskylässä Nyt”. Opiskelijat valitsivat itse tallennuskohteekseen jyvaskyläläiset lankaliikkeet, Titityyn ja Poppelin, koska ne myyvät pääasiassa neulelankoja. Yrittäjien haastatteluiden ja liikkeiden valokuvauksen avulla havainnoivat millaista lanka-alan yrittäminen on vuonna 2012 ja mitä langoista valmistetaan.

- **Moccamasters – keskisuomalainen mopoharrastajien kerho**

Museon Aulagalleriassa olleen mopoharrastuksesta kertovan näyttelyn jatkumona pyysimme museologeja tallentamaan mopoharrastajien kerhon toimintaa. Kolme museologia haastatteli Jyväskylän seudulla vaikuttavan Moccamasters -kerholaisten jäseniä, joita yhdistää myös mieltymys hyvään kahviin.

- **Kansallispuku elämäntapana;** Joutsalaisten kansallispukutaitajien **Tuula Tanttula-Murron** ja **Martti Murron** käsityöläisesittely. Museologian ryhmä kävi haastattelemassa Joutsalaista ”kansallispukupariskuntaa”. Haastattelussa kerrotaan kuinka kansallispuvut ovat kuuluneet pariskunnan elämään elämän eri vaiheissa.

- **Taito Pohjois-Karjalan Taito Kortteli.**

Taito Korttelin ideoijan, Taito Pohjois-Karjalan toiminnanjohtaja Petra Karjalaisen, haastattelun ja Taito Korttelin valokuvien avulla kerrotaan, minkälaiseksi korttelin toiminta on muotoutunut vuonna 2012. Lisätietoa teemaan saatiin lokakuussa museon tekemän kenttätyömatkan aikana.



### - Kuvataiteilija Liisa Hietanen - tekniikka, työskentely ja teokset.

Hietanen kertoo kuinka hänestä tuli kuvataiteilija. Vaatetusalanartesaanin ja vaatetussuunnittelijan opintojen jälkeen hän lähti opiskelemaan Tampereen Ammattikorkeakouluun kuvataiteen koulutusohjelmaan. Jo ensimmäisenä opiskeluvuotenaan Hietanen löysi ainakin tällä hetkellä käytössään olevan työskentelytekniikan – virkkauksen. Ensimmäinen virkkaamalla tehty työ oli opettaja-hahmo. Kolmannen virkkaamalla tehdyn teoksen jälkeen Liisa Hietanen kertoo huomanneensa virkkauksen olevan hänen tapansa ”veistää”. Ainakin tällä hetkellä tämä tekniikka tuntuu hänestä mielekkäimmältä.



Kuva: SKM/Tiina Mikkelsso

Vuonna 2012 Museologian nykytallennustyönsä Suomen käsityön museoon tekivät. Jenni Jokela, Henna Keski-Mäenpää, Jenna Vuori, Aino Heikkilä, Päivi-Piia Jantunen, Johanna Nevalainen, Kiti Luoma-Aho, Sini Malminiemi, Hanna Halmemies, Tom Hoogesteger, Tiina Mucci, Annina Hokkanen, Pirjo Kantojärvi, Sanna Klemetti, Satu Savolainen, Aino Laukkanen, Päivi-Piia Jantunen, Tanja Rovio, Anne Immonen, Tiina Mikkelsso. Kiitos heille!

Kaikkien näiden dokumentointien avulla saimme uusia näkökulmia käsityöhön. Miten käsityö toteutuu ammattina tai harrastuksena.

### **Yhteistyö Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksen kanssa**

Jyväskylän yliopiston historian – ja etnologian laitoksen Etnologian menetelmäopintoihin liittyen kaksi etnologian opiskelijaryhmää kävi haastattelemassa ja havainnoimassa Jyväskylän Taitokeskuksen ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijoita. Kolme työryhmä teki kenttätö- ja havainnointiharjoituksensa Korpilahtelaisten käsityöyrittäjien Ulla Huttusen ja Arto Salmisen luona. Kenttätökurssilla tehtyjen harjoitusten yhteydessä saatiin sekä valokuva- että haastattelumateriaalia.



Kuva: SKM/Tero Meriläinen

Menetelmäopintojensa osalta museolle kenttätönsä tekivät seuraavat opiskelijat: Noora Eränen, Milla Kaikkonen, Jaakko Kuusela, Tero Meriläinen, Anne Palonen, Petra Rautiainen, Marja-Leena Tikkanen, Sirpa Varis, Emmi Varjola ja Hannele Välipakka.

### **Alueellinen dokumentointi ja tallennus - Poron jäljillä -hanke ja kiertonäyttely**

Pohjois-Suomen käsityöläisyyden dokumentoimiseen keskittyvä Poron jäljillä -hanke alkoi vuonna 2005 Opetusministeriön harkinnanvaraisen rahoituksen turvin. Lapin liiton joulukuussa 2006 myöntämä vuoden ESR -rahoitus mahdollisti Poron jäljillä -kiertonäyttelyn ja www-sivuston toteutuksen ja tallennustyön jatkamisen. ESR-rahoitus päättyi 31.12.2007. Hankkeen aikana kootun valokuvamateriaalin luettelointi saatiin suurelta osin päätökseen vuonna 2012. Poron jäljillä -sivustoa on täydennettiin vuoden 2012 aikana. Kaikki materiaali sekä käsityöläis-esittelyiden että Lasten Poro-sivujen osalta saatiin valmiiksi. Sivut julkaistaan lopullisesti tammikuussa 2013. Vuoden aikana Poron jäljillä sivuilla kävi noin 2000 vierailijaa. Mm. arkistomateriaalin tallennustyö Poron jäljillä -hankkeen osalta jatkuu edelleen.

## **9. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI**

### Museon medianäkyvyys

Museolla järjestettiin kymmenkunta mediatapaamista koskien vaihtuvia näyttelyitä. Näyttelyitä ja kansallispukuosaamista esiteltiin vuoden aikana sanomalehdissä ja aikakauslehdissä varsin hyvin. Syyskauden nykytaidenäyttely Anu Tuomiselta sai runsaasti huomiota ja siitä tuli positiivista palautetta museolle asiakkailta. Lehti-ilmoituksia käytettiin Käsityöläisten Joulutorin markkinointiin Keskisuomalaisessa.

## Matkailumarkkinointi

Tiedottaja jatkoi työtä seutumatkailun markkinoinnin yhteistyöryhmässä Jyväskylän museoiden edustajana. Jyväskylän seudun vuoden 2012 Matkailun tunnustus-palkinto myönnettiin Suomen käsityön museon tiedottajalle Laura Korhoselle yhteistyöryhmässä tehdystä työstä.

Museo oli nyt ensimmäistä vuotta mukana Lasten Löytöretket -markkinointikampanjassa, johon vuoden aikana kehitettiin ja tuotettiin lapsiperheille sopivaa tuotetta. Sekä tuote että markkinointikonsepti saivat kesäkokeilussa asiakkailta erittäin hyvää palautetta ja tuotteen kehittämistä ja kampanjaa jatkettiin.

Lapsiperheiden lisäksi Jyväskylän Seudun matkailun markkinoinnin kohderyhmänä ovat aktiiviset naiset. Museo sitoutui heille suunnatun palvelutuotteen rakentamiseen ja markkinointiyhteistyöhön yhdessä matkailun toimijoiden kanssa.

Vuosittain museo osallistuu seutuesitteeseen, Ryhmämatkaoppaaseen ja nyt myös Lapsiperhe-esitteeseen. Hotellien, matkailukohteiden ja matkailuneuvontojen esitetelineet täydennettiin museon esitteillä kuten aina. Matkailun kohderyhmiä tavoitettiin myös jokavuotisella matkailun väen kevätinfolla museolla kesäkuussa. Museon englannin, saksan- ja ruotsinkielisiä sivuja päivitettiin.

## Viestinnän keinoja

Aaltoja! -lehti ilmestyi elokuussa ja marraskuun lopussa ja se jaettiin joka kotiin uuden Jyväskylän alueella, Muuramessa, Äänekoskella ja Laukaassa. Jyväskylän kaupungin toimijoiden julkaiseman kulttuurin tiedotuslehden tunnettuus on kasvanut vuosi vuodelta ja lehdestä saatu palaute on ollut positiivista. Lehti jaetaan valtakunnallisesti kulttuurin ja matkailun pisteisiin.

Museon kausiesite ilmestyi kaksi kertaa ja sitä jaettiin sekä paikallisesti että valtakunnallisesti.

Marraskuisille Tampereen kädentaidot -messuille osallistuttiin Käsityö elämässä -juhlavuoden teemalla. Juhlavuoden viestinnän suunnittelu ja toteutus alkoivat loppuvuodesta 2012.

Museon blogia ja Facebook -sivua on päivitetty säännöllisesti ja museon kävijät ja yhteistyökumppanit ovat hyvin löytäneet ne. Facebookin kautta museo on saanut toiminnastaan erittäin hyvää palautetta. Vuoden loppuun mennessä Facebookissa oli 700 tykkääjää, joten sillä alkaa olla myös tiedotuksellista merkitystä. Museon sähköinen uutiskirje julkaistiin kahdeksan kertaa ja sen valtakunnallisesta jakelusta on saatu erittäin hyvää palautetta.

## Yhteistyökumppanit

Yhteistyötä viestinnässä jatkettiin Veikkauksen kanssa. Veikkaus lupaa asiakasetunaan keskiviikkoisin vapaan sisäänpääsyn museoon ja he esittelevät museota omilla nettisivuillaan. Museo kertoo edusta myös nettisivuillaan Veikkauksen logon kera.

Museotoimen yhteistä viestintästrategiaa kehitettiin yhteistyössä Keski-Suomen museon ja Jyväskylän taidemuseon kanssa ja se saatiin valmiiksi ja esiteltäväksi.

Museoiden kanssa aloitettiin kulttuurimatkailuhankkeen suunnittelu. Yhteistyötä alueen muiden museoiden kanssa tehtiin lisäksi matkailukartan, kirjanmerkinmallisen yhteisesitteen ja museoiden taidenäyttely-yhteisesitteen muodossa.

## 10. MUSEO JA YLEISÖ

Museo oli avoinna vuoden 2012 aikana 291 päivänä yhteensä 2038,5 tuntia. Näyttelytilat olivat avoinna ti – su kello 11.00 - 18.00, poikkeuksia juhlapyhinä ja vastaavina. Lisäksi museo oli suljettuna yleisöltä 1.-20.1. museokaupan remontin vuoksi ja Perusnäyttelyt olivat suljettuina vesivahingon vuoksi 21.3.- 24.9.2012. Museon käsikirjasto ja tietokannat olivat käytettävissä ma - pe kello 8.30 - 15.30.

Aikuisten pääsymaksu oli 6,00 €. Perusnäyttelyn remontin ajan veloitettiin poikkeuksellisesti 3,00 €:n pääsymaksua, koska näyttelytarjonta oli supistettua. Ilmainen sisäänpääsy oli alle 18-vuotiailla ja alan opiskelijoilla sekä perjantaisin kaikille. Ilmaiseksi museoon pääsi sisään poikkeuksellisesti myös seuraavina päivinä: Ystävänpäivänä 14.2., Keski-Suomen päivänä 18.4., Kulttuurisuunnistuspäivänä 30.9. sekä käsityöläisten joulutorin aikana 8.-9.12. Ilmaisia museon tapahtumia olivat myös avajaiset, yleisöopastukset, työnäytökset, eriaiheiset esitelmät ja luennot.

Museon näyttelyihin ja tapahtumiin tutustui 33970 kävijää. Suuriman osan kävijöistä muodosti tänäkin vuonna ilmaiskävijät, tosin maksullisissa kävijöissä oli kasvua edelliseen vuoteen nähden (maksaneita 2103 henkilöä, ilmaiskävijöitä 31867 henkilöä). Museossa opastettiin vuoden aikana 197 ryhmää (yhteensä museossa kävi 342 ryhmää) ja vastattiin yhteensä 1959 tietopalvelukysymykseen. Tietoja museon toiminnasta sekä yleensä käsityöstä ja käsitteellisyydestä asiakkaat saivat myös aulan, perusnäyttelyn ja käsikirjaston tietokoneilta sekä museon monipuolisilta verkkosivuilta.

Museon verkkosivuilla (pääsivuilla) kävi vuoden aikana 44896 kävijää. Ulkomailta eniten sivuilla oli kävijöitä mm. Japanista, Norjasta ja Ruotsista ja Yhdysvalloista. Internetin kautta museon tietokannoista haki tietoa noin 3803 tiedonhakijaa osoitteesta:  
<http://www.craftmuseum.fi>.

Vuoden 2012 aikana järjestettiin 48 yleisötapahtumaa. Museon diasarjoja lainattiin 10 kertaa ja ryijyaiheista muistelusalukua, kansakoulusalukua ja nuorille mielenterveyskuntoutujille suunnattua Nappisalukua yhteensä 34 kertaa.

Vuoden päänäyttelyt kävijämäärineen vuonna 2012:  
NowHere Finland 2012 8359 kävijää  
Sormenjälkiä, kuvataiteilija Anu Tuominen 15880 kävijää

Museon asiakaspalauteautomaatin suunnittelu aloitettiin syksyllä 2011. Videopelin muotoon toteutetun automaatin avulla asiakkaat pystyvät äänestämään jaloillaan ja kertomaan mielipi-

teensä museon eri toiminnoista. Automaatti lähettää palautteen reaaliajassa internetin välityksellä, joten sillä voidaan kerätä asiakaspalautetta myös museon tuottamien kiertonäyttelyiden yhteydessä. Vuoden 2012 aikana automaatin toimintoja kehitettiin ja asiakaskäyttöön se valmistuu vuoden 2013 syksyllä.

## 11. TAPAHTUMAT

Museon yleisötilaisuuksissa kävi vuonna 2012 yhteensä 9245 kävijää. Erilaisia tilaisuuksia museossa järjestettiin 48 kappaletta. Pieni osa niistä oli suljettuja asiantuntija kokoontumisia, koulutuksia ja iltavastanoitoja ja suurin osa yleisölle avoimia tapahtumia.

Suosituimpia yleisölle avoimia tapahtumia olivat:

Avajaiset, 3 kpl, yhteensä 551 osallistujaa	
NowHere Finland 2012, Muoto Koossa I 27.1.	370 kävijää
Muoto Koossa III avajaiset 20.3.	50 kävijää
Sormenjälkiä 30.5.	131 kävijää
Luentoja, 12 kpl, yhteensä 371 osallistujaa	
Jyväskylä Design Week luentosarja	
Taitava yritysten Keski-Suomi 22.3.	11 kävijää
Tekijänoikeudet ja totteen suojaaminen 22.3	28 kävijää
Luovan pajan lanseeraus 22.3.	11 kävijää
Luonnonväri ekoteko? 24.3.	48 kävijää
Virvittäin, ronkaten ja luotellen – kirjonnat kansallispuvuissamme	16 kävijää
Oi niitä aikoja 8.6.	20 kävijää
Luovuutta luonnosta luentosarja, 4 luentoa:	
Elämänpuu sukupuu 12.9.,	50 kävijää
Toteemiset kantaemot, sorsat, hirvet ja karhut 10.10.	30 kävijää
Emojen yrtit, marjat ja sienet 7.11.	38 kävijää
Kirjokansi – muinainen tähtitaivas 28.11.	27 kävijää
Kolme näkökulmaa keräilyyn 11.10.	51 kävijää
Kirjonnan riemu ja rikkaus - kirjonnat kansallispuvuissamme II	37 kävijää
Avoimet työpajat, 7 kpl, yhteensä 518 osallistujaa.	
Kirjontapaja 14.2.	6 kävijää
Neulontapäivä 24.2.	75 kävijää
Parsintapäivä 2.3.	87 kävijää
Suloisia värejä 24.- 25.3.	21 kävijää
Kulttuurikompassi perhepäivä 5.5.	15 kävijää
Patalappu työpaja 23.11.	290 kävijää
Kulttuurikompassi perhepäivä 1.12.	24 kävijää

Yleisöopastukset Sormenjälkiä näyttelyyn, 3 kpl: 8.6., 2.9.13.9., yhteensä 38 kävijää.

Suosituimpia ja väkirikkaimpia tapahtumia:

Suuri avajaispäivä 27.1.: ennakossa näyttelyt NowHere Finland	
2012 ja Muoto Koossa ja Museokaupan avajaispäivä	320 kävijää
Silmä, pisto, tikki, takki 25.3.	247 kävijää
Museon syntymäpäivä 8.6.	202 kävijää
Paussin paikka 5.9.	230 kävijää
Kulttuurisuunnistus 30.9.	500 kävijää
Patalapputyöpaja 23.11.	290 kävijää
Käsityöläisten joulutori 8.-9.12.	5819 kävijää

## 12. MUSEOKAUPPA

Museokaupassa vuosi 2012 alkoi myymälän kokonaisvaltaisella remontilla, jonka aikana museo oli suljettu. Remontissa museon katutason toimintoja sijoitettiin uudelleen ja museon infopiste vaihtoi paikkaa ja museokauppa laajeni ja sai uudet kalusteet. Uudet sijoituspaikat toiminnoille ja museokaupan kalusteet suunnitteli Muotoilu- ja tilasuunnittelutoimisto Saarikoski Tyynismaa Oy. Vuoden 2012 aikana myös museokaupan verkkokauppaa kehitettiin eteenpäin ja liiketoimintasuunnitelman suuntaviivat valmistuivat. Myös museokaupan toimintalinjat määriteltiin uudestaan (s. 40- 41) ja uusien museokaupan nettisivujen suunnittelu aloitettiin.

Museokaupan laajenemisen myötä tuotevalikoima kasvoi vuoden aikana erityisesti sisustus- tuotteiden ja vaatetuksen osalta. Valikoiman perusteena oli edelleen suomalainen laadukas käsintehty tuote ja alan kirjallisuus. Uudistuneet tilat tarjosivat myös mahdollisuuden kahdelle POP UP -kaupalle. Muoto Koossa POP UP -kauppaan osallistui 20 keskisuomalaista käsityöläistä tai muotoilijaa ajalla 21.1.- 13.5. Asiakkaat arvostivat laajaa keskisuomalaista valikoimaa. Osuuskunta Turun Tuulenpesän POP UP -kauppa täydensi museokaupan valikoimaa 8 eri tuottajan tuotteilla 5.6.- 2.9. ja tämä herätti ihastusta kesäkuukausina. Osa suosittujen POP UP -kauppojen tuotteista jäi myyntiin ja täydentämään museokaupan valikoimaa.

Katutason muutostyöt ja museokaupan laajeneminen herättivät pääsääntöisesti positiivista palautetta asiakkaissa. Muun muassa infotiskin uudet valaisimet Puunilta herättivät ihastusta, museon aulaa kehitettiin monen asiakkaan taholta kauniiksi, moderniksi ja eurooppalaiseksi. Myös se, että vastaanottava henkilö on nyt asiakasta kasvotusten vastassa, sai aikaan kiitosta. Otteita asiakaspalautteista:

*”Milloin te olette kääntäneet tiskin ympäri? Tämä on tosi hauska! Paljon avarampi kuin ennen.” (helmikuu 2012)*

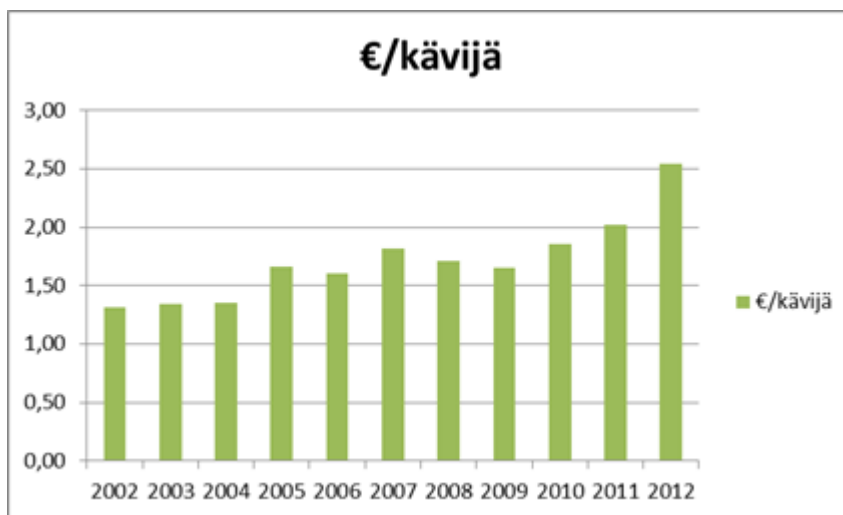
*”Puoti on niin herkullisen näköinen ulospäin, että melkein niskat nyrjähtää, kun ohi kävelee.” (maaliskuu 2012)*

Museokaupan tuotevalikoimaa täydensi myös Now Here Finland 2012 -näyttelyyn liittyen kymmenen näytteilleasettajan tuotteet ajalla 27.- 13.5. Toukokuun lopussa avautui Sormen-

jälkiä -näyttely, jonka tuotevalikoimaan kuului runsas ja suosittu kortti- ja kirjateosvalikoima kuvataiteilija Anu Tuomiselta loppuvuoden ajan.

Tuoteryhmänä parhaiten myivät korut ja tämän jälkeen sisustustuotteet. Yksittäisistä kortti-tuotteista erittäin suosittuja olivat jälleen Suomen nukketaitelijoiden kortit Anu Tuomisen korttien jälkeen ja Riitta Eskelisen käsintehty kortit. Kirjojen myynti nousi hieman edellisestä vuodesta ja syy tähän on Anu Tuomisen suosittu valikoima. Muita hyvin myyneitä museokaupan myyntitilituotteita muutamia mainiten olivat jälleen kerran Kaunisteen keittiöpöyhkeet, Tikkurituotteet poronmokkatuotteet, Raija Luukkosen ikonit sekä Merja Osasen Peilikasvi-riipukset.

Museokaupan myyntitilitoimittajien lukumäärä oli 31.12.2012 100 kappaletta. Vuoden aikana myyntitilitoimittajia on ollut yhteensä noin 140 kappaletta eri puolilta Suomea. Omaksi ostettuja tuotteita oli 31.12. noin 40 toimittajalta. Uusia tuottajaehdokkaita haettiin vuoden aikana mm. Jyväskylän, Helsingin ja Tampereen käsityömessuilla ja erilaisista myyntitapahtumista ja käsityöläisliikkeistä kauttaaltaan Suomesta.



Vuoden 2012 lipunmyynnin ja museokaupan tuotemyynnin kokonaissumma oli 86 428,30 euroa. Pääsylippujen ja opastusten osuus oli 12 136,80 euroa ja tuotemyynnin osuus 74 291,50 euroa. Kokonaismyynnin kasvua oli noin 30 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. (Vuoden 2011 kokonaismyynti oli 67 897,36 €, pääsyliput ja opastukset 12761,40 €.) Vuoden euro/kävijä luku oli 2,54 €. Euro/kävijä luku on kehittynyt aiempien vuosien tapaan ylöspäin.



Vuoden 2012 aikana museokaupan kuukausimyyynnit ovat olleet hieman matalampia, samantasoisia tai parempia kuin aiempina vuosina. Joulukuun myynti nousi 80 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja koko joulusesongin myynti oli poikkeuksellisen suuri. Toinen poikkeuksellisen hyvä myyntijakso oli heinäkuu-elokuu, jolloin myynti nousi edellisvuoteen verrattuna 70 prosenttia. Myynnin kasvua edesauttoivat suositut POP UP-kaupat ja Sormenjälkiä -näyttely ja kesän turistivirrat. Vuoden kokonaisymyynnin kasvuun vaikutti merkittävästi museon katutason remontti ja museokaupan laajeneminen.

#### Suomen käsityön museon museokaupan toiminta-ajatus

Museokaupan päämääränä on edistää suomalaisen käsityöläisyyden tunnettavuutta ja tarjota museovieraille mahdollisuus laajentaa museovierailukokemusta ostamalla museokaupasta lahjoja itselle tai muille. Valikoimassa on käsitöistä ja käsityöalasta kiinnostuneille kattava ja laadukas tuotevalikoima muun muassa kirjojen ja erilaisten käsitöiden muodossa.

Museokaupan tuotevalikoimassa on tuotteita kustantamoilta ja suomalaisilta ammattikäsityöläisiltä ja harrastajilta. Tavoitteena on, että Suomen käsityön museon museokaupassa myydään pääosin ammattimaisesti tehtyjä käsityötuotteita. Ammattikäsityöläisyyden toteamisen apuna käytetään mm. y-tunnusta ja vakiintunutta yritystoimintaa (esim. oma liike, jälleenmyyjät, verkkokauppa). Pitkäkestoisiin myyntijaksoihin otetaan uusia tuottajia vuoden 2013 alusta lähtien vain jos heillä on y-tunnus. Museokauppa antaa aloittaville käsityöläisille mahdollisuuden tarjota tuotteita myyntiin 3-6 kuukaudeksi. Lisäksi näyttelyihin ja sesonkeihin liittyviin myyntijaksoihin voidaan tehdä poikkeuksia ammattikäsityöläisyyden vaatimuksesta. Tällä toiminnalla Suomen käsityön museon museokauppa haluaa tukea suomalaista, ammattimaista käsityörittäjyyttä. Jo olemassa olevia myyntitilisopimuksia ei pureta uudistuksen vuoksi, vaikka myyntitilitoimittajalla ei olisi y-tunnusta, myynti jatkuu normaalisti sopimuksen mukaan.

Museokauppa toimii tuotteiden toimittajien kanssa pääsääntöisesti myyntitilin muodossa. Tilitys myydyistä tuotteista tapahtuu 4 kertaa vuodessa, kun 50,00 euron suuruinen tilittävä osuus täyttyy tai ylittyy. Pieni osa tuotteista ostetaan jälleenmyyntiin tuottajalta.



### 13. HALLINTO

Suomen käsityön museon toiminta perustuu Jyväskylän kaupungin ja opetusministeriön solmimaan sopimukseen, jonka mukaisesti museo toimii Jyväskylän kaupungin kulttuuri- ja nuorisolautakunnan alaisuudessa. Valtiota hallinnossa edustaa opetusministeriön asettama neuvottelukunta.

Suomen käsityön museon neuvottelukuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt:

Professori Janne Vilkuna, puheenjohtaja  
 Toiminnanjohtaja Marketta Luutonen, varapuheenjohtaja  
 Vastuualuejohtaja Ari Karimäki  
 Kehittämispäällikkö Eija Vähälä  
 Tutkija Risto Hakomäki  
 Ylitarkastaja Timo Oravainen  
 Johtava opettaja Inga Pihlhjerta  
 Museonjohtaja Jukka Savolainen

Neuvottelukunnan sihteerinä toimi museonjohtaja Simo Kotilainen

Neuvottelukunnalla oli vuoden 2012 aikana yksi kokous Jyväskylässä.

Jyväskylän kaupungin edustajilla (museotoimenjohtaja Päivimarjut Raippalinna, museonjohtaja Simo Kotilainen, vastuualuejohtaja Ari Karimäki ja talousjohtaja Seppo Mäkinen) oli neuvottelu 12.11.2012 opetus- ja kulttuuriministeriössä kulttuuriasiainneuvos Päivi Salosen kanssa Suomen käsityön museon ajankohtaisista hallinnollisista ja taloudellisista asioista.

### 14. HENKILÖSTÖ

#### VAKINAISET:

Ahonen-Kolu Marjo, FM, amanuenssi  
 Ailio Reija-Riina, HuK, museovalvoja, viikonloppujen ja lomien vuorottaja, hoitovapaalla 28.11.2012 saakka, irtisanoutui 31.7.2012  
 Hagman Juhani, museomestari  
 Hahl Seija, FM, amanuenssi  
 Hemmilä-Nurmi Anneli, FM, amanuenssi alkaen 1.1.2012  
 Järvinen Laura, Kulttuurituottaja AMK, museoassistentti alkaen 29.11.2012  
 Kangas Taina, artonomi(AMK) Käta-opettaja, kansallispukukonsultti, amanuenssi  
 Korhonen Laura, FM, amanuenssi (tiedotus)  
 Kotilainen Simo, FM, museonjohtaja  
 Manninen Raija, FM, ammattiopettaja, museolehtori  
 Mi Point Lay, siivooja  
 Nikkarikoski Reetta, toimistos sihteeri  
 Oikari Mikko, FM, intendentti (näyttelyt)  
 Peni Maria, vaatetussuunnittelija, tekstiilikonservaattori, Konservointikeskus  
 Salmenoja Riitta, FK, amanuenssi (arkistot, kirjasto, tietopalvelu)

Toiviainen Sinikka, toimistos sihteeri, eläkkeelle 1.2.2012 alkaen  
 Vesanto Anne, kotiteollisuusohjaaja-suunnittelija, johtava konservaattori, Konservointikeskus  
 Väisänen Marja Liisa, FM, amanuenssi (kansallispukuneuvonta)

### **TILAPÄISET:**

Suvi Behm, Olli Ekholm, Joanna Friman, Anneli Frondelius-Niininen, Hannele Hakanen, Anne Hokkanen, Anni Ilves, Laura Järvinen, Tiina Mikkelsso, Samuli Moisander, Jussi Mäkinen, Anni Niekka, Jatta Palovuori, Jaana Peltola, Marita Riikonen, Emilia Savolainen, Reija Teerimäki, Sirpa Varis

### **HARJOITTELIJAT:**

Anni Ilves, Anne Immonen, Riikka Javanainen, Paula Kovanen, Niina-Kaisa Laurikainen, Kiti Luoma-aho, Tiina Mikkelsso, Leena Niiranen, Pia Nousiainen, Maija Oksanen, Lamia Paananen, Emilia Savolainen, Tytti Terho, Pia Tuononen, Darja Zaitsev

### **OPASRINKI:**

Hakanen Hannele, Holm Mikko, Hynynen Tapani, Järvinen Pirkko, Niekka Anni, Ollikainen Päivi, Riikonen Marita

### **ULKOPUOLISET ASiantuntijat:**

Auerniitty Mikko, Blomqvist Tuomo, Browne Laura, Hakaniemi Jonas, Harjula Anssi, Hintsanen Päivi, Itkonen Satu, Johansson Hanna, Kallio Maria, Kankaanpää Tauri, Kela Riitta, Koivu-Jolma Mikko, Kontio Taina, Kopomaa Timo, Lapiolahti Ulla, Leino Tiina, Niinimäki Kirsi, Ohra-aho Anne-Mari, Raussi-Tihula Helena, Sakurako Ishiyama, Setälä Timo, Sopanen Tuomas, Vainio Marjo, Välimäki Sisko, Yli-Vakkuri Eero

### **KOULUTUS**

Vuoden aikana henkilökunta on osallistunut mm. seuraaviin koulutuksiin:

Keski-Suomen museoiden kokoelmatyöpaja 14.2.2012  
 Kansatieteen päivät, Ethnos seminaari: Etnografia: Mitä? Missä? Miten? 16.- 17.3.2012  
 Kestävää palvelumuotoilua 19.3.2012  
 Museologian seminaari 12.- 13.4.2012  
 Suomen museoliitto: Katse kokoelmiin! Kokoelmatyön koulutuspäivä 18.4.2012  
 Suomen museoliitto: Euro enemmän -hinnoittelu koulutus 24.5.2012  
 Suomen museoliitto: Näyttelytekniikka 14.- 15.6.2012  
 Suomen museoliitto: Näyttelycafé 24.- 25.10.2012

Pohjoismainen pukuseminaari-kansallispukekaleidoskooppi 6.-10.8.2012  
 Kokoelmahallinnan Oppis II 22.- 24.8.2012  
 Suomen museoliitto Ajankohtaispäivä 25.9.2012  
 Museovirasto: Maakuntamuseoiden, aluetaidemuseoiden ja valtakunnallisten erikoismuseoiden johtajien tapaaminen 9.10.2012  
 Helsingin yliopisto, kulttuurien museo ja Taito ry: Paikka paikan päällä -seminaari 19.10.2012  
 Suomen museoliitto: Museomestarien koulutuspäivä 22.10.2012  
 Tyyne-Kerttu Virkki -seminaari: Unkari -käsityön maa 20.11.2012  
 Työväenmuseo Werstaan jouluseminaari 18.12.2012  
 Timmi- ajanvarausjärjestelmä -kurssi 19.12.2012

Jyväskylän kaupungin sisäiset koulutukset:

Matkustaminen 9.2.2012  
 SAP-portaalin kertauskurssi 8.3.2012  
 Palvelussuhteen alkaminen ja osa-aikatyön perusteet 20.3.2012  
 Asiakirjahallintokoulutus 8.5.2012  
 Verkkomarkkinoinnin ja sähköisen liiketoiminnan koulutus- ja workshop -päivä 28.8.2012  
 Jyväskylän kaupungin graafinen ilme 14.9.2012  
 PowerPoint -kurssi 28.9.2012  
 Tilinpäätösinfo 11.12.2012  
 Sopimusten hallinnan kertauskurssi 14.12.2012

Henkilökunta teki alkukesällä opintomatkan Kuopioon. Museon henkilökunnan perinteinen opintomatka Roomaan 16.4.- 20.4.2012. Opintomatka Tukholmaan 15.- 16.8.2012 Hemslöjden 100 år - näyttelyyn ja Formex -messuille.

## 15. JÄSENYT

ICOM

**Jyväskylän museopalvelut**

Suomen käsityön museo  
 European Textile Network (ETN)  
 Suomen museoliitto - Jyväskylän museopalvelut yhteisjäsenyys

Konservointikeskus

IIC - The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works.

## 16. TILAT

**Hankesuunnitelma Suomen käsityön museon tilojen sijoittumisesta pääkirjastotaloon**

Jyväskylän kaupungin kirjasto-, museo- ja kansalaisopistoverkkoselvityksissä nousi esille tilojen käytön tehostaminen ja tilojen vähentämistarve. Vuonna 2012 tehdyn hankesuunnitelman mukaan erityisesti pitkään samassa muodossa jatkunut kirjastotoiminta kaipaa uudistuksia ja

tilojen uudelleenjärjestelyjä, museoiden nykyisin hyvinkin esteelliset tilat edellyttivät muutoksia sekä kuvataidekoulun toiminta saisi synergisiä etuja sijoittumisessaan edellä mainittujen toimintojen yhteyteen. Hankesuunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin yleisön laajasti tavoitettava kulttuuripalveluja tarjoava keskus.

Suunnitelman mukaan pääkirjastolta ja -kansalaisopistolta vapautuvat tilat mahdollistaisivat uusien toimijoiden museokeskuksen (Jyväskylän taidemuseo ja Suomen käsityön museo) sekä Jyväskylän kuvataidekoulun sijoittumisen kirjastorakennukseen ja antaisivat tilaisuuden uudenlaisen kulttuurin monitoimitalon kehittämiseksi.

Hankesuunnitelman tilaohjelman mukaiset neliöt ovat yhteensä 14 637 m<sup>2</sup>, josta museokeskuksen tilat olisivat 2970 m<sup>2</sup>.

Museokeskuksen tiloista kellari kerrokseen sijoittuvat mm. varasto-, arkistotilat. Ensimmäiseen kerrokseen sijoittuvat museoiden näyttelytilat, yhteiskäyttöinen sali, Kansallispuukeskus, työpajatilat sekä museokauppa ja kaikkien talon toimijoiden yhteinen palvelupiste taustatiloineen.

Hankkeen toteuttamisesta ei toistaiseksi ole tehty päätöstä. Jyväskylän kaupungin investointiohjelmassa pääkirjastotalon peruskorjaushanke on tällä hetkellä sijoitettu toteutettavaksi vuodesta 2017 alkaen. Hankkeen valmistumisajankohta voisi siten olla vuosi 2020.

## Nykytilat

### Salmiranta

Museopalveluiden uusi yhteinen Kokoelmakeskus valmistui ja otettiin käyttöön 2009. Museon puutyöverstaas sekä puu-, metalli- ja lasiesineiden kokoelmat sijaitsevat näissä museopalveluiden yhteisissä tiloissa.

Konservointikeskus ja museon tekstiilien säilytystilat sijaitsevat myös Salmirannassa, mutta jo aikaisemmin käyttöön otetuissa erillisissä tiloissa. Kokoelmaesineistön järjestely useiden muuttojen jäljiltä on jatkunut edelleen kaikissa säilytystiloissa.

### Kauppakatu 25

Pohjakerroksessa sijaitsevat perusnäyttelyt. Perusnäyttelyt olivat suljettuina tiloissa tapahtuneen vesivahingon vuoksi 21.3.-24.9.2012 välisenä aikana. Perusnäyttelyn vitriinit jouduttiin avaamaan ja esineistö siirtämään pääosin pois tiloista korjauksen ajaksi.

Katutasossa ovat vaihtuvat näyttelyt, ikkunagalleria ja museokauppa. Museokaupan ja info-pisteen remontit alkoivat joulukuussa rakenteiden purkamisella. Toisessa kerroksessa on lisää tilaa vaihtuville näyttelyille, Avoinpaja työpaja, museolehtoriin ja näyttelyintendentin työhuoneet, luentosali Aikamatka-näyttelyineen sekä Suomen kansallispuukokeskuksen työtilat sekä kansallispuukuesittelyille tarkoitettu Kuja-näyttelytila.

### Kilpisenkatu 12

Pohjakerroksessa on sosiaalityilat, museoon tulevan museoesineistön säilytystilat, näyttely

rakennevarasto sekä tarvikevarasto. Alakerrassa on käsikirjasto, valokuva-arkisto ja tutkimusarkisto sekä työtiloja. Keskikerroksessa on museon toimisto ja työtiloja sekä ikkunanäytelytila Näytönpaikka. Yläkerrassa on työtiloja sekä neuvotteluhuone.

## 17. TALOUS

Suomen käsityön museo/Suomen kansallispuukeskus/Konservointikeskus käyttömenot ja tulot vuosina 2010- 2012 (luvut tuhansina euroina)

<b>KÄYTTÖMENOT</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>
Henkilöstömenot	666.7	735,0	777,6
Vuokrat	381.3	390,3	402,9
Palvelut, tarvikkeet, muut menot	247.0	228,1	283,3
<b>KÄYTTÖTULOT</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>
Valtionosuus	431.2	438,1	411,3
Tulot ja harkinnanvaraiset valtion avustukset	289.7	350,4	435,4
Menot yhteensä	1294.9	1353,4	1458,3
Tulot yhteensä	720.9	788,5	846,7
Jyväskylän kaupungin osuus	574.0	564,9	611,6

## TUNNUSLUKUJA

	<b>2001</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>
Kävijät, lkm	32 077	32 581	41 357	37 812	30251	31272	33488
Tapahtumat, lkm 103		117	101	100	95	78	209
Opastukset, lkm 106		210	135	354	152	129	160
Konservointi, kpl 120		115	115	359	86	242	527
Bruttomenot, €/asukas <sup>12,56</sup>		11,61	11,55	11,86	11,92	11,89	13,39
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	
Kävijät, lkm		37362	37 919	36 701	33 681	33970	
Tapahtumat, lkm		100	36	64	34	49	
Opastukset, lkm		125	120	195	205	197	
Konservointi, kpl		111	635	53	134	77	
Bruttomenot, €/asukas		13,27	9,66	10,9	10,2	11,0	